

Η
ΕΝΙΑΙΑ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ
1ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στην έδρα της στις 6 Μαΐου 2022 με την εξής σύνθεση: Αθηνά Μπουζιούρη Πρόεδρος, Ειρήνη Αψοκάρδου Εισηγήτρια και Σταυρούλα Κουρή Μέλη.

Για να εξετάσει την από 28.03.2022 με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) ΑΕΠΠ 464/28.03.2022 Προδικαστική Προσφυγή του οικονομικού φορέα με την επωνυμία «...» και τον διακριτικό τίτλο «...» (εφεξής η «προσφεύγουσα»), που εδρεύει στ... .., οδός, αρ., όπως εκπροσωπείται νόμιμα.

Κατά του ..., (εφεξής ο «αναθέτων φορέας»), όπως εκπροσωπείται νόμιμα και κατά

Της εταιρείας με την επωνυμία «...» (εφεξής η «παρεμβαίνουσα»), που εδρεύει στη, αρ., όπως εκπροσωπείται νόμιμα.

Με την προδικαστική προσφυγή της η προσφεύγουσα αιτείται την ακύρωση της υπ' αριθμ. 1636(α)/10-3-2022 απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου του αναθέτοντος φορέα με την οποία η παρεμβαίνουσα αναδείχθηκε προσωρινή ανάδοχος.

Με την παρέμβασή της η παρεμβαίνουσα επιδιώκει να απορριφθεί η υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή και τη διατήρηση της ισχύος της προσβαλλόμενης.

Η συζήτηση άρχισε αφού άκουσε την Εισηγήτρια Ειρήνη Αψοκάρδου
Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα
Σκέφτηκε κατά τον Νόμο

1. Επειδή για την άσκηση της κρινόμενης προσφυγής έχει καταβληθεί το νόμιμο παράβολο σύμφωνα με τα άρθρα 363 του Ν. 4412/2016 και 5 του Π.Δ. 39/2017, ποσού 600 ευρώ (βλ. ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό ...,

Αριθμός απόφασης: 790/2022

την από 28/03/2022 πληρωμή στην Τράπεζα Πειραιώς και την εκτύπωση από τη σελίδα της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών περί αυτόματης δέσμευσης), το οποίο και υπολογίζεται με βάση την εκτιμώμενη αξία της σύμβασης, ήτοι 80.000 ευρώ μη συμπεριλαμβανομένου δικαιώματος προαίρεσης και ΦΠΑ.

2. Επειδή με την υπ' αριθμ. ... Διακήρυξη, ο αναθέτων φορέας προκήρυξε δημόσιο ανοικτό ηλεκτρονικό διαγωνισμό για την ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΦΥΛΑΞΗΣ ΤΟΥ ΥΠΟΓΕΙΟΥ ΧΩΡΟΥ ΣΤΑΘΜΕΥΣΗΣ «...» ΤΗΣ, με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει τιμής, συνολικής εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης 120.000 ευρώ για τη διάρκεια των τριών ετών, ήτοι συμπεριλαμβανομένου και του δικαιώματος προαίρεσης και μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ.

3. Επειδή το πλήρες κείμενο της Διακήρυξης καταχωρήθηκε στο Κεντρικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ) στις 20-05-2021 με ΑΔΑΜ ... καθώς και στη διαδικτυακή πύλη του ΕΣΗΔΗΣ, όπου ο επίμαχος διαγωνισμός έλαβε αύξοντα αριθμό ΕΣΗΔΗΣ ...

4. Επειδή ο διαγωνισμός που προκήρυξε ο αναθέτων φορέας ως εκ του αντικειμένου του, της προϋπολογισθείσας αξίας της σύμβασης και του χρόνου εκκίνησης της διαδικασίας, εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Βιβλίου IV του Ν. 4412/2016, σύμφωνα με το άρθρο 345 του Ν. 4412/2016.

5. Επειδή η υπό εξέταση πρώτη προδικαστική προσφυγή: α) έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα καθόσον κατατέθηκε στις 28.03.2022 στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού, λαμβανομένου υπ' όψιν ότι η προσβαλλόμενη απόφαση κοινοποιήθηκε στην προσφεύγουσα στις 15.03.2022 β) ασκήθηκε με τη χρήση του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος Ι του Π.Δ. 39/2017 και γ) κοινοποιήθηκε στην ΑΕΠΠ και ήδη ΕΑΔΗΣΥ από την προσφεύγουσα αυθημερόν με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 361 και τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 362 του Ν. 4412/2016, και την παρ. 1 εδ. α) του άρθρου 4 και την παρ. 2 του άρθρ. 8 του Π.Δ. 39/2017.

6. Επειδή η προσφεύγουσα έχει έννομο συμφέρον για την άσκηση της προσφυγής, ως προσφέρουσα του εν θέματι διαγωνισμού της οποίας η προσφορά κρίθηκε αποδεκτή και κατατάχθηκε δεύτερη σε σειρά μειοδοσίας,

Αριθμός απόφασης: 790/2022

θεμελιώνει, έννομο συμφέρον για την άσκηση προδικαστικής προσφυγής κατά της προσβαλλόμενης ως βλαπτόμενη, ως προς το μέρος που αφορά στην αποδοχή της προσφοράς της παρεμβαίνουσας, ερειδόμενο στη ζημία της από τυχόν παράνομη συμμετοχή τρίτου στον διαγωνισμό και στο επιδιωκόμενο όφελος από την απόρριψη της προσφοράς του (βλ. ΕΑ ΣΤΕ 1216/2006, πρβλ ΕΑ ΣΤΕ 512/2002, 517/2001), επιδιώκοντας ευλόγως να της ανατεθεί η συγκεκριμένη σύμβαση.

Περαιτέρω, παραδεκτώς ασκείται η υπό εξέταση προσφυγή δοθέντος ότι η προσφεύγουσα υπέβαλε την προσφορά της με την ίδια επωνυμία την οποία αναφέρει στην προσφυγή της, η οποία υπογράφεται από τη νόμιμη εκπρόσωπό της, ενώ από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτει ότι με την προσφορά της υπέβαλε και έγγραφα από τα οποία προκύπτει ότι η αλλαγή στα στοιχεία της προηγήθηκε της υποβολής της προσφοράς της και ότι ο αναθέτων φορέας ήταν ενήμερος για την αλλαγή αυτή, παρά τα περι αντιθέτου προβαλλόμενα.

7. Επειδή στις 28.03.2022 η αναθέτουσα αρχή προέβη στην προβλεπόμενη, από το άρθρο 9 παρ. 1 α του ΠΔ 39/2017, κοινοποίηση της υπό κρίση προσφυγής σε όλους τους ενδιαφερόμενους οικονομικούς φορείς μέσω της «Επικοινωνίας» του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού.

8. Επειδή η παρεμβαίνουσα κατέθεσε εμπροθέσμως στον διαδικτυακό τόπο του διαγωνισμού την από 31-03-2022 και με αριθμό ΓΑΚ ΠΑΡ 1892/2022 παρέμβαση δοθέντος ότι έλαβε γνώση στις 28-03-2022 της υπό εξέταση προδικαστικής προσφυγής, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 362 του ν. 4412/2016 για την οποία θεμελιώνει άμεσο, προσωπικό και ενεστώς έννομο συμφέρον καθώς η προσφορά της έχει γίνει αποδεκτή και έχει αναδειχθεί προσωρινή ανάδοχος και ως εκ τούτου, επιδιώκει τη διατήρηση της προσβαλλόμενης.

9. Επειδή με τη με αριθμό 663/2022 Πράξη της Προέδρου του 1^{ου} Κλιμακίου ορίσθηκε Εισηγητής και ημερομηνία συζήτησης και κλήθηκε η αναθέτουσα αρχή να υποβάλει τις απόψεις της επί της υπό εξέταση προσφυγής.

10. Επειδή η αναθέτουσα αρχή στις 12-04-2022 απέστειλε μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία» του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού τις

Αριθμός απόφασης: 790/2022

απόψεις επί της υπό κρίση προσφυγής στην ΕΑΔΗΣΥ, τις οποίες κοινοποίησε αυθημερόν στην προσφεύγουσα.

11. Επειδή, σε συνέχεια των ανωτέρω, η προσφυγή νομίμως εισάγεται ενώπιον του 1^{ου} Κλιμακίου της ΑΕΠΠ σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 346 και 360 του ν. 4412/2016 και του άρθρου 3 του Π.Δ/τος 39/2017.

12. Επειδή στον εν θέματι διαγωνισμό για το επίμαχο είδος συμμετείχαν πέντε οικονομικοί φορείς, μεταξύ των οποίων η προσφεύγουσα και η παρεμβαίνουσα υποβάλλοντας τις με αριθμ. συστήματος 229939 και 227970 προσφορές τους.

Με την προσβαλλόμενη εγκρίθηκαν το 1^ο και το 2^ο Πρακτικό ελέγχου των δικαιολογητικών συμμετοχής και αξιολόγησης των τεχνικών και οικονομικών προσφορών και, μεταξύ άλλων, έγιναν δεκτές οι προσφορές της προσφεύγουσας και της παρεμβαίνουσας και η παρεμβαίνουσα αναδείχθηκε προσωρινή ανάδοχος.

13. Επειδή η προσφεύγουσα με την υπό κρίση προσφυγή της, αναφέρει αυτολεξεί τα εξής: «[...] 1. *ΥΠΕΡΒΑΣΗ ΕΞΟΥΣΙΑΣ ΤΗΣ ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΑΣ ΑΡΧΗΣ ΔΙΑ ΤΗΣ ΔΕΥΤΕΡΗΣ ΚΛΗΣΗΣ ΓΙΑ ΠΑΡΟΧΗ ΑΠΟΔΕΙΚΤΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΑΝΑΔΟΧΟ ΕΤΑΙΡΕΙΑ.*

1.1. Σύμφωνα με τα άρθρα 13.2. και 13.3. της οικείας διακήρυξης προβλέπεται ότι: [...] *Ειδικότερα, από τον συνδυασμό των σχετικών νομοθετικών διατάξεων των νόμων 3863/2010 και 4412/2016 και των όρων της διακήρυξης και του Παραρτήματός της συνάγεται ότι είναι απορριπτέα ως απαράδεκτη οικονομική προσφορά, η οποία δεν καλύπτει το ελάχιστο εργατικό κόστος για την παροχή των προς ανάθεση υπηρεσιών, όπως το κόστος αυτό προσδιορίζεται από την ισχύουσα νομοθεσία και την κλαδική συλλογική σύμβαση εργασίας στην οποία τυχόν υπάγονται οι εργαζόμενοι (πρβλ. Επ.Αν.ΣτΕ 313/2015, 441/2014, 328,198, 187/2013 κ.ά.). Επίσης, συνάγεται ότι στην οικονομική προσφορά των διαγωνιζομένων πρέπει να υπολογίζεται, πέραν των λοιπών, και ένα εύλογο ποσοστό διοικητικού κόστους παροχής των προς ανάθεση υπηρεσιών. Ενόψει του ότι το ποσοστό αυτό δεν είναι εκ των προτέρων καθορισμένο, η αναθέτουσα αρχή οφείλει να εξετάσει αν, λαμβανομένων υπόψη των συνθηκών της συγκεκριμένης υπό*

Αριθμός απόφασης: 790/2022

σύναψη σύμβασης, το αναφερόμενο στην οικονομική προσφορά του διαγωνιζόμενου διοικητικό κόστος είναι εύλογο, κατά τρόπο ώστε να καλύπτονται στοιχειωδώς οι λειτουργικές ανάγκες εκτέλεσης της σύμβασης. Σε περίπτωση δε κατά την οποία το αναφερόμενο στην οικονομική προσφορά του διαγωνιζόμενου διοικητικό κόστος δεν κρίνεται εύλογο, η προσφορά απορρίπτεται, εκτός εάν ο διαγωνιζόμενος, αφού κληθεί για την παροχή διευκρινίσεων επί του σχετικού κονδυλίου της προσφοράς του, επικαλεσθεί και αποδείξει ενώπιον της αναθέτουσας αρχής ότι συντρέχουν στο πρόσωπό του εξαιρετικές περιστάσεις, οι οποίες καθιστούν δυνατή την υποβολή προσφοράς με το υπολογισθέν ποσό διοικητικού κόστους. Εξάλλου, η κρίση της αναθέτουσας αρχής ως προς το εύλογο ή μη του διοικητικού κόστους υπόκειται σε δικαστικό έλεγχο (βλ. ΣτΕ 3439/2014, ΕπΑνΣτΕ 220/2017, 236/2015, 108/2014, 328, 198, 187/2013 κ.ά.), αναφορικά με την υπέρβαση των άκρων ορίων της (ΣτΕ ΕΑ 288/2020, 286/2020, 287/2020, βλ. και ΑΕΠΠ 336/2018, 1666/2020).

Συγκεκριμένα, όπως γίνεται παγίως δεκτό, δοθέντος ότι τα προσδιοριστικά στοιχεία που επιδρούν στη διαμόρφωση του εν λόγω κονδυλίου δεν ορίζονται στο οικείο νομοθετικό πλαίσιο, ο καθορισμός του ανάγεται στην ευχέρεια του κάθε διαγωνιζόμενου να οργανώνει κατά τρόπο θεμιτό την άσκηση της επιχειρηματικής του δραστηριότητας, σχετίζεται δε με τη δυναμικότητα της επιχείρησής του, το βάρος του επιχειρηματικού του κινδύνου και τις επιχειρηματικές προσδοκίες του κατά τον κρίσιμο, κατά περίπτωση, χρόνο (βλ. ΔΕφαθ 86/2019, ΔΕφαθ 312/2015, 795/2012 και ΕΑ ΣτΕ 105/2015, 263/2011, 139/2011, ΑΕΠΠ 1002/2020, ΔΕφαθ 216/2021).

Εν προκειμένω, η αναθέτουσα αρχή, όπως προκύπτει από το 2ο Πρακτικό της Επιτροπής του Διαγωνισμού, αιτήθηκε από το σύνολο των υποψηφίων την συμπλήρωση – διευκρίνιση των στοιχείων των οικονομικών προσφορών τους.

Συγκεκριμένα, αιτήθηκε δυνάμει της με αρ. πρωτ. ...-74867/13-1-2022 επιστολή της προς την προσωρινή ανάδοχο εταιρεία ... να τεκμηριώσει βασίμως ότι το ποσό για το ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ & ΓΕΝΙΚΑ ΕΞΟΔΑ για ΔΥΟ (2) ΕΤΗ, που είχε περιλάβει στην προσφορά της είναι εύλογο,

Αριθμός απόφασης: 790/2022

αναλύοντας ποια συγκεκριμένα κονδύλια έχει συνυπολογίσει σε αυτό και προσκομίζοντας συγκεκριμένα αποδεικτικά έγγραφα και στοιχεία.

Αντίστοιχο δε αίτημα υπέβαλε και προς την εταιρεία μας.

Με την με αρ. πρωτ. ... επιστολή της η εταιρεία ... υπέβαλε μέσω του ΕΣΗΔΗΣ στις 19-1-2022 το σχετικό έγγραφο ΑΠΟΣΑΦΗΝΙΣΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΟΥ ΥΠΟΦΑΚΕΛΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ, με το οποίο ισχυρίστηκε ότι με τις υφιστάμενες συμβάσεις που ήδη εκτελεί, διαθέτει ήδη τον απαιτούμενο εποπτικό μηχανισμό και ανέλυσε στη συνέχεια ποια επιμέρους ποσά έχει υπολογίσει για το διοικητικό κόστος των 299,01€ που προσέφερε για τα δύο έτη της υπό ανάθεση σύμβασης και επιπλέον υπέβαλε το έγγραφο ΣΧΕΤΙΚΟ 1 το οποίο αφορούσε την προσφορά για παροχή Τεχνικού Ασφαλείας και Ιατρού Εργασίας για την υπό ανάθεση σύμβαση από συμβουλευτική εταιρεία.

Η επιτροπή Διαγωνισμού, μετά των έλεγχου των διευκρινιστικών εγγράφων της εν λόγω εταιρείας έκρινε ότι δεν ικανοποιήθηκε πλήρως το αίτημά της, αφού δεν υποβλήθηκαν όλα τα απαραίτητα αποδεικτικά έγγραφα και στοιχεία προς τεκμηρίωση της παραπάνω ανάλυσης για το προσφερόμενο διοικητικό κόστος.

Κατόπιν των ανωτέρω, η Επιτροπή του Διαγωνισμού ζήτησε με την με αρ. πρωτ. ... επιστολή της προς την εν λόγω εταιρεία να υποβάλλει επιπλέον, εκτός δηλαδή της υποβληθείσας προσφοράς για παροχή Τεχνικού Ασφαλείας και Ιατρού Εργασίας, τα απαραίτητα αποδεικτικά έγγραφα και στοιχεία προς τεκμηρίωση της ανάλυσής της, για το προσφερόμενο ποσό των 299,01€ διοικητικού κόστους για τα δύο έτη της υπό ανάθεση σύμβασης.

Με την με αρ. πρωτ. ... επιστολή της η εταιρεία ... υπέβαλε εμπρόθεσμα μέσω του ΕΣΗΔΗΣ στις 17-2-2022 τα συμπληρωματικά στοιχεία που ζήτησε η Επιτροπή Διαγωνισμού προς τεκμηρίωση της ανάλυσής της, για το προσφερόμενο ποσό διοικητικού κόστους για τα δύο έτη της υπό ανάθεση σύμβασης, με τα σχετικά έγγραφα «ΣΥΝΟΔΕΥΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΔΙΕΥΚΡΙΝΗΣΕΩΝ», «ΣΧΕΤΙΚΟ 1» το οποίο αφορούσε αγορά συσκευών ... που έχουν ήδη αποσβεστεί, ΣΧΕΤΙΚΟ 2 το οποίο περιλαμβάνει καταστάσεις παγίων (στολές, αλεξίσφαιρα, κινητά κλπ) που έχουν ήδη αποσβεστεί και

Αριθμός απόφασης: 790/2022

ΣΧΕΤΙΚΟ 3 αντίγραφο του ασφαλιστηρίου συμβολαίου που η εταιρεία διαθέτει.

Η επιτροπή Διαγωνισμού έλεγξε αναλυτικά όλα τα υποβληθέντα συμπληρωματικά έγγραφα και στοιχεία της εν λόγω εταιρείας και τα έκρινε επαρκή.

Ωστόσο, εσφαλμένως και πλημμελώς και καθ' υπέρβαση της εξουσίας της, η Επιτροπή του Διαγωνισμού καταρχήν αιτήθηκε συμπληρωματικά στοιχεία της εν λόγω εταιρείας δια της με αριθμ. πρωτ. ... επιστολής της.

Ειδικότερα, όπως γίνεται δεκτό η αναθέτουσα αρχή οφείλει να εκτιμήσει αν οι υποβληθείσες σε διαγωνισμό οικονομικές προσφορές είναι ασυνήθιστα χαμηλές. Η ενεργοποίηση του μηχανισμού του άρθρου 88 του ν.4412/2016, ήτοι η υποχρέωση της αναθέτουσας να ελέγχει τη σοβαρότητα μίας προσφοράς, εξαρτάται από την προηγούμενη ύπαρξη αμφιβολιών όσον αφορά την αξιοπιστία και τη φερεγγυότητά της, δεδομένου ότι η κοινοτική οδηγία δεν καθορίζει μέθοδο υπολογισμού των ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών. Επομένως, εφόσον προκύπτουν πράγματι τέτοιες αμφιβολίες, οφείλει η αναθέτουσα αρχή να ζητήσει τις διευκρινίσεις που θεωρεί ενδεδειγμένες ως προς τη σύνθεση της προσφοράς (ΕΑ 164/2020 σκ.8). Στην περίπτωση αυτή, η γραπτή πρόσκληση που απευθύνεται σε διαγωνιζόμενο οικονομικό φορέα πρέπει να περιέχει αφενός μεν συγκεκριμένο καθορισμό των επί μέρους στοιχείων της οικονομικής προσφοράς που προκαλούν αμφιβολίες, αφετέρου δε κλήση του οικονομικού φορέα προκειμένου να αιτιολογήσει τα ως άνω επί μέρους ποσά τα οποία προσέφερε. Η αναθέτουσα αρχή οφείλει να προσδιορίσει επακριβώς με την πρόσκληση προς τον οικονομικό φορέα αυτά που θεωρεί αμφίβολα και χρήζοντα αιτιολόγησης ή να τον καλέσει κατά τρόπο ρητό και αδιαμφισβήτητο, να τα αιτιολογήσει στο σύνολό τους. Εφόσον η πρόσκληση είναι διατυπωμένη με τον τρόπο αυτό, καθίσταται απολύτως σαφές στον καλούμενο φορέα το περιεχόμενο της αιτιολόγησης που οφείλει να υποβάλει (ΕΑ ΣτΕ 181/2020 σκ. 11, ΕΑ ΣτΕ 10/2021).

Εν προκειμένω, η αναθέτουσα αρχή αιτήθηκε δυνάμει της με αρ. πρωτ. ...-74867/13-1-2022 επιστολή της προς την προσωρινή ανάδοχο εταιρεία ... «να τεκμηριώσει βασίμως ότι το ποσό για το ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ &

Αριθμός απόφασης: 790/2022

ΓΕΝΙΚΑ ΕΞΟΔΑ για ΔΥΟ (2) ΕΤΗ, που είχε περιλάβει στην προσφορά της είναι εύλογο, αναλύοντας ποια συγκεκριμένα κονδύλια έχει συνυπολογίσει σε αυτό και προσκομίζοντας συγκεκριμένα αποδεικτικά έγγραφα και στοιχεία.»

Ωστόσο, παρά το γεγονός ότι η πρόσκληση της αναθέτουσας αρχής ήταν ρητή και προσδιόριζε επακριβώς άνευ αμφιβολιών το περιεχόμενο αιτιολόγησης που όφειλε η εταιρεία ... να χορηγήσει προσκομίζοντας μάλιστα και τα αναγκαία αποδεικτικά έγγραφα και στοιχεία, η εν λόγω εταιρεία ουδόλως καταρχήν απέδειξε ως όφειλε τα επικαλούμενα από αυτήν ποσά αναφορικά με το εύλογο του διοικητικού της κόστους και κόστους αναλωσίμων.

Και τούτο καθόσον ως προκύπτει από το οικείο Πρακτικό της Επιτροπής «μετά των έλεγχου των διευκρινιστικών εγγράφων της εν λόγω εταιρείας έκρινε ότι δεν ικανοποιήθηκε πλήρως το αίτημά της, αφού δεν υποβλήθηκαν όλα τα απαραίτητα αποδεικτικά έγγραφα και στοιχεία προς τεκμηρίωση της παραπάνω ανάλυσης για το προσφερόμενο διοικητικό κόστος.»

Η Επιτροπή ακολούθως εσφαλμένως, καθ' υπέρβαση της εξουσίας της και κατά παράβαση του άρθρου 88 του ν.4412/2016 αιτήθηκε με την «με αρ. πρωτ. ...-75078/11-2-2022 επιστολή της προς την εν λόγω εταιρεία να υποβάλλει επιπλέον, εκτός δηλαδή της υποβληθείσας προσφοράς για παροχή Τεχνικού Ασφαλείας και Ιατρού Εργασίας, τα απαραίτητα αποδεικτικά έγγραφα και στοιχεία προς τεκμηρίωση της ανάλυσής της».

Η δε επανάληψη της κλήσης της για προσκόμιση των αποδεικτικών εγγράφων και στοιχείων προς την εν λόγω εταιρεία, ουσιαστικά συνιστά νέα πρόσκληση για τεκμηρίωση της ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς της που ουδόλως ικανοποιήθηκε εξ αρχής, παρά το σαφώς καθορισμένο περιεχόμενο της αρχικής πρόσκλησης.

Συνεπώς, η αναθέτουσα αρχή όφειλε να απορρίψει την προσφορά της καθόσον δεν απέδειξε δια συγκεκριμένων αποδεικτικών στοιχείων το εύλογο του δηλωθέντος ποσού του διοικητικού της κόστους και των γενικών εξόδων και όχι να την καλέσει δεύτερη φορά για υποβολή των αναγκαίων αποδεικτικών εγγράφων που παρέλειψε να προσκομίσει. Κατά δε το ανωτέρω, η προσβαλλόμενη απόφαση έσφαλε και καθίσταται ακυρωτέα.

2. ΑΠΟΡΡΙΠΤΕΑ Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΤΗΣ ΠΡΟΣΩΡΙΝΗΣ ΑΝΑΔΟΧΟΥ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ... ΛΟΓΩ ΜΗ ΚΑΛΥΨΗΣ ΚΑΙ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ.

Σε κάθε περίπτωση ανεξαρτήτως της κρίσης εάν η δεύτερη πρόσκληση της Επιτροπής του Διαγωνισμού προς την προσωρινή ανάδοχο εταιρεία συντελέστηκε νομίμως, η προσβαλλόμενη απόφαση έσφαλε κρίνοντας το εύλογο της οικονομικής της προσφοράς ως προς το δηλωθέν ποσό αναφορικά με το διοικητικό κόστος και γενικών εξόδων.

όπως έχει κριθεί και από το Ελεγκτικό Συνέδριο, η υποβολή ασυνήθιστα χαμηλή ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς, εφόσον δεν αιτιολογείται επαρκώς, νοθεύει τον ανταγωνισμό και πλήττει την αρχή της ισότητας των συμμετεχόντων στους δημόσιους διαγωνισμούς, καθώς με τον τρόπο αυτό αποκλείονται οι λοιποί συμμετέχοντες κατά το στάδιο της οικονομικής αξιολόγησης από τον διαγωνιζόμενο εκείνον, ο οποίος προσφέρει τις υπηρεσίες του αντί ασυνήθιστα χαμηλού τιμήματος, αναφορικά με τα κρατούντα στην αγορά για το οικείο είδος υπηρεσιών. Επίσης, η υποβολή της προσφοράς αυτής δύναται να πλήξει και το δημόσιο συμφέρον, στο μέτρο που ο ανάδοχος που έχει υποβάλει ασυνήθιστα χαμηλή προσφορά και έχει επιτύχει την υπέρ αυτού κατακύρωση του αποτελέσματος του διαγωνισμού, ενδέχεται, κατά λογική ακολουθία, να επιχειρήσει κατά την εκτέλεση των υπηρεσιών να καλύψει τη ζημία που υφίσταται λόγω του ασυνήθιστα χαμηλού τιμήματος που λαμβάνει, με μείωση της ποιότητας ή και της ποσότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών (βλ. πράξη 240/2007 VI Τμ. Ε.Σ.).

Συγκεκριμένα, ως κάτωθι αποδεικνύουμε, έκδηλα προκύπτει όχι μόνο το ασυνήθιστα χαμηλό αλλά το ανεπαρκές του εκ μέρους της προϋπολογισθέντος ποσού για την κάλυψη των κοστολογήσιμων στοιχείων της διακήρυξης, καθιστάμενης της προσφοράς της απορριπτέας και της κρίσης της Επιτροπής του Διαγωνισμού και της προσβαλλόμενης απόφασης ακυρωτέας.

Ειδικότερα, η εν λόγω εταιρεία δήλωσε ποσό ύψους 299,01€ για τα δύο έτη της υπό ανάθεση σύμβασης για διοικητικό κόστος και γενικά έξοδα.

Κατά τις διευκρινίσεις της δε το ποσό αυτό το κατένειμε στα κοστολογήσιμα στοιχεία της διακήρυξης ως κάτωθι:

Αριθμός απόφασης: 790/2022

98,724€ για νόμιμες κρατήσεις

30,00 € για κόστος εγγυητικής επιστολής από το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων.

100,00 € για κόστος τεχνικού ασφαλείας και ιατρού εργασίας

50,00€ για αναλογική επιβάρυνση κόστους ασφαλιστηρίου συμβολαίου

20,286€ για λοιπά έξοδα όπου συμπεριέλαβε σε αυτά κόστος διοίκησης, επόπτευσης, απόσβεση αναλωσίμων κινητών, συσκευών ... και λοιπών λειτουργικών εξόδων που θα απαιτηθούν.

Ακόμη ωστόσο και εάν λάβουμε υπόψη μας τα σχετικά αποδεικτικά στοιχεία που προσκόμισε μεταγενέστερα πέραν της Επιστολής για το κόστος του τεχνικού ασφαλείας και ιατρού εργασίας η εν λόγω εταιρεία και δη την από 21-1-2014 επιστολή της Προϊσταμένης της Διεύθυνσης Πωλήσεων Εταιρικών Πελατών του ... με θέμα «...» όπου και βεβαιώνεται ότι η εν λόγω εταιρεία είναι ενταγμένη για την παροχή των υπηρεσιών αυτών στο δίκτυο από τις 4-10-2013 με 4 συνδέσεις και με σύμβαση αορίστου χρόνου, την κατάσταση παγίων δυνάμει της οποίας ισχυρίζεται την απόσβεση των στολών, αλεξίσφαιρων και συσκευών κινητής τηλεφωνίας, το ποσό των 20,286€ ουδόλως επαρκεί για την κάλυψη των λοιπών κοστολογήσιμων στοιχείων της διακήρυξης.

Καταρχήν παρατηρούμε ότι ακόμη και η από 21-1-2014 επιστολή της Προϊσταμένης της Διεύθυνσης Πωλήσεων Εταιρικών Πελατών του ... με θέμα «...» όπου και βεβαιώνεται ότι η εν λόγω εταιρεία είναι ενταγμένη για την παροχή των υπηρεσιών αυτών στο δίκτυο από τις 4-10-2013 με 4 συνδέσεις και με σύμβαση αορίστου χρόνου ουδόλως μπορεί να γίνει αποδεκτή ως επαρκές αποδεικτικό έγγραφο για την κάλυψη της απαίτησης της χρήσης/τελών σύνδεσης υπηρεσιών ...

Και τούτο καθόσον η ως άνω από 21-1-2014 επιστολή του ... έχει χορηγηθεί προ οκτώ (8) ετών και δεν προκύπτει ότι η σύμβαση αορίστου χρόνου που αναφέρει είναι ακόμη ενεργή και δεν έχει καταγγελθεί. Προς τούτο μάλιστα δεν προσκομίζει πρόσφατη προ της υποβολής της προσφοράς της βεβαίωση περί συνέχισης της επικαλούμενης σύμβασης και ως εκ τούτου ουδόλως προκύπτει ότι καλύπτει την απαίτηση περί υπηρεσιών ...

Αριθμός απόφασης: 790/2022

Επιπρόσθετα, ως προκύπτει από τον επίσημο τιμοκατάλογο της εταιρείας ... (πρβλ. συνημμένο έγγραφο υπό τίτλο Υπηρεσίες ...) ρητά ορίζεται ότι το πρόγραμμα προπληρωμένου χρόνου ομιλίας ... (που όπως φαίνεται και από την προσκομισθείσα από την εταιρεία ... σύμβαση έχει επιλέξει στο πεδίο «Προπληρωμένη Ομαδική σύνδεση – 30 λεπτά) διατίθεται στην μηνιαία τιμή χρέωσης ύψους 13,00 ευρώ χωρίς ΦΠΑ χ αριθμό συνδέσεων (1 σύνδεση) χ 24 μήνες = 312,00 ευρώ.

Και τούτο χωρίς να υπολογιστεί το εφάπαξ τέλος σύνδεσης ποσού 40,00€ λαμβάνοντας υπόψη το ενεργό της επικαλούμενης σύμβασης υπηρεσιών ... της εν λόγω εταιρείας.

Πέραν τούτου, ακόμη και λαμβάνοντας υπόψη το επικαλούμενο εκ μέρους της αποσβεσμένο κόστος απόκτησης των συσκευών κινητής τηλεφωνίας, ουδόλως αποδεικνύεται πώς η εταιρεία ...θα καλύψει το κόστος χρήσης ακόμη και μίας (1) απαιτούμενης σύνδεσης κινητής τηλεφωνίας. Ειδικότερα, η σύνδεση με το δίκτυο εκάστοτε εταιρείας κινητής τηλεφωνίας, λ.χ. της ... και η πρόσβαση στις παρεχόμενες υπηρεσίες πραγματοποιείται μέσω κάρτας SIM που παραδίδεται στον συνδρομητή με την αποδοχή της αίτησής του. Ο συνδρομητής αποκτά δικαίωμα αποκλειστικής χρήσης του αριθμού κλήσης που του παραδίδεται με την αγορά της κάρτας SIM.

Σύμφωνα με τα διαθέσιμα στην αγορά πακέτα καρτοκινητής τηλεφωνίας ορίζεται ότι με την αγορά καρτοκινητής γίνεται και η αρχική ενεργοποίηση της σύνδεσης. Η σύνδεση αυτή δε παραμένει στα στοιχεία του συνδρομητή δεκατρείς (13) μήνες από την ενεργοποίησή της. Αν βέβαια ο αριθμός κλήσης παραμείνει απενεργοποιημένος για συνεχές χρονικό διάστημα, μεγαλύτερο των τριών (3) μηνών η εκάστοτε εταιρεία κινητής τηλεφωνίας θεωρεί ότι η εν λόγω σύμβαση έχει λυθεί και απενεργοποιεί την κάρτα SIM.

Το εκάστοτε δε πακέτο καρτοκινητής τηλεφωνίας εκκινεί από το ποσό των 10,00 € (πρβλ. ιστοσελίδα ... και συγκεκριμένα [www....](#)).

Όπως δε ορίζεται στους σχετικούς αναρτημένους διαδικτυακά όρους και πληροφορίες για τη χρήση καρτοκινητής τηλεφωνίας το εκάστοτε διαθέσιμο χρηματικό υπόλοιπο διαγράφεται μετά την πάροδο δύο (2) μηνών από την ενεργοποίηση της κάρτας. Αν δεν ανανεωθεί εντός 90 ημερών τότε 28 διενεργείται διαγραφή κάθε εισερχομένης και εξερχομένης κίνησης (ΟΜΙΛΙΑ,

Αριθμός απόφασης: 790/2022

SMS, INTERNET) (πρβλ. www.whatup.gr/ananeusi-ypoloipou). Η ανανέωση υπολοίπου γίνεται με την αγορά κάρτας ανανέωσης, η ελάχιστη τιμή της οποίας ανέρχεται στα 12,00 ευρώ. Σύμφωνα λοιπόν με τον ευνοϊκότερο υπολογισμό, και με δεδομένο ότι κάποια εταιρεία προβαίνει σε ανανεώσεις της κάρτας με ποσό μεγαλύτερο ή ίσο των 12€ που συνεπάγεται ανανέωση της σύμβασης για 3 μήνες, το ποσό που προκύπτει με έναν μαθηματικό υπολογισμό ανέρχεται στα: $12,00 \text{ ευρώ} / 1,24 \text{ ευρώ ΦΠΑ} = 9,67 \text{ ευρώ}$ το τρίμηνο, $\times 8 \text{ τρίμηνα} = 77,36 \text{ ευρώ}$ κατ' ελάχιστον για κόστος χρήσης κινητής τηλεφωνίας. (adhoc 577/2020 απόφαση της ΑΕΠΠ, απρόσβλητη).

Ευχερώς λοιπόν από μόνο έστω τα ανωτέρω προκύπτει ότι το εκ μέρους της δηλωθέν ποσό των 20,286€ ουδόλως επαρκεί για την κάλυψη ούτε του κόστους χρήσης των υπηρεσιών ..., ανερχόμενου κατ' ελάχιστον στο ποσό των 312,00€ για μία σύνδεση, αλλά ούτε και για το κόστος χρήσης μίας συσκευής κινητής τηλεφωνίας ανερχόμενου κατ' ελάχιστον στο ποσό των 77,36€.

Σε κάθε δε περίπτωση όφειλε η προσωρινή ανάδοχος εταιρεία προκειμένου για την τεκμηρίωση του αδάπανου του κόστους κινητής τηλεφωνίας να προσκομίσει ειδικές συμφωνίες με εταιρία κινητής τηλεφωνίας, που να δικαιολογούν τη δυνατότητά της να δηλώνει μικρά πάγια ή τυχόν (εν ισχύ) συμβόλαια και λογαριασμούς καρτοκινητής τηλεφωνίας που της επιτρέπουν αποσβέσεις σε τεχνολογίες αιχμής (ΕΑ ΣτΕ 3439/2014, ΝΟΜΟΣ).

Όσον αφορά δε το κόστος αναλωσίμων και δη το αποσβεσμένο κατά τους ισχυρισμούς της κόστος των αναγκαίων αλεξίσφαιρων γιλέκων, φακών κλπ, σε κάθε περίπτωση, η υπό ανάθεση σύμβαση θα επιβαρυνθεί με κόστος αποκατάστασης (π.χ. επισκευής κλπ) ή και συντήρησής τους λόγω της χρήσης τους, καθόσον όπως προκύπτει από το Μητρώο Παγίων που η ίδια προσκόμισε (πρβλ. αρχείο Πάγια_1) δεν έχουν συντελεστεί αγορές αλεξίσφαιρων ή και στολών από το έτος 2010 και εντεύθεν. Και τούτο λαμβάνοντας υπόψη ότι σύμφωνα και με την ΚΥΑ με αριθμ. 1016/109/151-α'/2009 (ΦΕΚ Β' 2039/22-09-2009) με την οποία καθορίστηκαν οι τεχνικές προδιαγραφές των προστατευτικών μέσω του προσωπικού ασφαλείας των Ι.Ε.Π.Υ.Α., τα αλεξίσφαιρα γιλέκα συνοδεύονται από έγγραφη εγγύηση του κατασκευαστή για την καλή ποιότητα σε χρήση του μεν αντιβαλλιστικού υλικού

Αριθμός απόφασης: 790/2022

για δέκα (10) έτη από την ημερομηνία κατασκευής, του δε φορέα για τρία (3) χρόνια. Έτσι, με δεδομένη την αγορά τους το έτος 2010, είναι βέβαιο ότι θα απαιτηθεί συντήρηση αυτών που θα επιβαρύνει την εκτέλεση του υπό ανάθεση έργου.

Πέραν των ανωτέρω, απορριπτέος ως αβάσιμος είναι και ο ισχυρισμός της εν λόγω εταιρείας περί του κόστους χρήσης της εγγυητικής επιστολής καλής εκτέλεσης από το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων ανερχόμενου στο ποσό των 30,00€. Και τούτο καθόσον από 1-1-2021 το κόστος έκδοσης αυτής από το ΤΠΔΔ ανέρχεται στο ποσό των 50,00 ευρώ κατ'ελάχιστον (πρβλ. <https://www.tpd.gr/roia-einai-ta-eidi-parakatathikis>, όπου ρητά στα δικαιώματα αναφέρεται το ποσό των 50,00€).

Τέλος, η προσωρινή ανάδοχος ουδέν αναφέρει περί του απαιτούμενου κόστους εγγυητικής επιστολής συμμετοχής. Συγκεκριμένα, ακόμη και λαμβάνοντας υπόψη το ελάχιστο οριζόμενο ποσό σύμφωνα με Τιμολόγιο Λοιπών Εργασιών Εθνικής Τράπεζας δημοσιευμένο για Εγγυητικές Επιστολές συμμετοχής σε διαγωνισμούς (κατηγορία Α') χ 5 τρίμηνα = 150,00 €.

Συνεπώς, σε κάθε περίπτωση ουδόλως προκύπτει το εύλογο του δηλωθέντος ποσού του διοικητικού κόστους της εταιρείας ... καθόσον η τελευταία όχι μόνο δεν απέδειξε την απόσβεση της αξίας του εξοπλισμού της ούτε την για άλλο ειδικό και συγκεκριμένο λόγο μη επιβάρυνσης με αυτόν καθοιονδήποτε ποσό του κόστους της συγκεκριμένης σύμβασης (πρβλ. *ad hoc* ΔΕφΑΘ 349/2020 σκέψη 15 που ανέστειλε την ισχύ της 1166/2020 απόφασης της ΑΕΠΠ), αλλά ούτε και επαρκεί το δηλωθέν εκ μέρους της ποσό για κάλυψη όλων των κοστολογήσιμων στοιχείων της διακήρυξης. Η επιτροπή δε του διαγωνισμού και η αναθέτουσα αρχή όφειλε να απορρίψει τους ισχυρισμούς της ως αναπόδεικτους ενώ κατά κακή χρήση της διακριτικής της ευχέρειας έκανε την οικονομική προσφορά της αποδεκτή κρίνοντάς την εύλογη ως προς το ποσό του δηλωθέντος διοικητικού της κόστους.

Από τα προαναφερθέντα καθίσταται σαφές ότι τα ποσά που έχουν δηλωθεί από την ανωτέρω προσωρινή ανάδοχο εταιρία ως διοικητικό κόστος και κόστος αναλωσίμων, είναι αδικαιολόγητα χαμηλά και δεν επαρκούν, καταδήλως, για την κάλυψη του κόστους που απαιτείται, για την εκτέλεση της

Αριθμός απόφασης: 790/2022

υπό κρίση σύμβασης, ενώ σε κάθε περίπτωση, το πραγματικά απαιτούμενο κόστος σε όλες τις πιο πάνω περιπτώσεις θα απομειώσει αναπόφευκτα το δηλωθέν ποσό για την καταβολή των αμοιβών του προσωπικού και των αναλογουσών επ' αυτών ασφαλιστικών εισφορών. Με τα δεδομένα αυτά, όμως, είναι προφανές ότι η εν λόγω εταιρία, έχει διαμορφώσει την οικονομική της προσφορά της κατά τρόπο που αντιβαίνει στο νόμο αλλά και τη διακήρυξη, υπό όρους που δεν συνάδουν προς τις αρχές της ανάπτυξης υγιούς και πραγματικού ανταγωνισμού.

Συνεπώς, η προσβαλλόμενη απόφαση της αναθέτουσας αρχής που έκανε αυτήν αποδεκτή και την ανέδειξε προσωρινή ανάδοχο πρέπει να ακυρωθεί ως προς τούτο, καθόσον όφειλε να απορρίψει την προσφορά της ως προφανώς ζημιογόνα.

Γ. Σύμφωνα, λοιπόν, με όσα προαναφέρθηκαν, η προσβαλλόμενη απόφαση με αριθμ. 1636(α)/10-3-2022 του Δ.Σ. της ... με θέμα Επικύρωση των αποτελεσμάτων της 1ης και 2ης φάσης του Διαγωνισμού, καθ' ο μέρος αποφασίστηκε η ανάδειξη της εταιρείας ... ως προσωρινής αναδόχου με προσφερόμενο τίμημα 107.298,50€ είναι νομικά πλημμελής και πρέπει να ακυρωθεί ως εκδοθείσα άνευ νομίμου αιτιολογίας και κατά παράβαση κατ' ουσίαν διάταξης νόμου, ή πάντως κατά πλάνη περί τα πράγματα [...].

14. Επειδή η αναθέτουσα αρχή στις απόψεις της υποστηρίζει ότι: «[...] Όσον αφορά τον πρώτο λόγο προσφυγής, ότι δηλαδή η Επιτροπή Διαγωνισμού «εσφαλμένως, καθ' υπέρβαση της εξουσίας της και κατά παράβαση των άρθρων 88 & 310 του ν.4412/2016 και του άρθρου 14.παρ 1 .3 της Διακήρυξης αιτήθηκε συμπληρωματικών στοιχείων από την εταιρεία «...» Κατά τη διαδικασία αξιολόγησης των Προσφορών, η Επιτροπή Διαγωνισμού της ..., τηρώντας τις αρχές της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας, διατηρεί το δικαίωμα να ζητήσει ηλεκτρονικά μέσω του συστήματος από τους οικονομικούς φορείς, όταν οι πληροφορίες ή η τεκμηρίωση που πρέπει να υποβάλλονται είναι ή εμφανίζονται ελλιπείς ή λανθασμένες, συμπεριλαμβανομένων εκείνων στο ΤΕΥΔ, ή όταν λείπουν συγκεκριμένα έγγραφα, να υποβάλουν, να συμπληρώνουν, να αποσαφηνίζουν ή να ολοκληρώνουν τις σχετικές πληροφορίες ή τεκμηρίωση εντός προθεσμίας, σύμφωνα με το άρθρο 14.1.3 της Διακήρυξης και

Αριθμός απόφασης: 790/2022

σύμφωνα με το άρθρο 310 του Ν.4412/16 (άρθρο 76 παρ. 4 της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ) , όπως αυτό έχει τροποποιηθεί και ισχύει με το άρθρο 121 του Ν. 4782/21.

Σύμφωνα με τις ανωτέρω διατάξεις, δεν αποκλείεται η δυνατότητα της αναθέτουσας αρχής, τηρώντας πάντα τις αρχές της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας, να ζητήσει συμπληρωματικά στοιχεία, όπου θεωρεί ότι χρειάζονται και είναι στην κρίση της Επιτροπής Διαγωνισμού να ζητήσει περαιτέρω διευκρινήσεις /συμπληρωματικά στοιχεία και μάλιστα παραπάνω από μία φορά σε συνεννόηση με τον προσφέροντα και με πρόσκλησή του, όπως στην προκειμένη περίπτωση, προκειμένου να προωθηθεί η συμμετοχή των ενδιαφερομένων Οικονομικών Φορέων και ο υγιής ανταγωνισμός στον σχετικό διαγωνισμό. Επομένως η Επιτροπή Διαγωνισμού της Αναθέτουσας έπραξε με τον πλέον σύννομο τρόπο, εφόσον τήρησε τις ανωτέρω αρχές, αιτούμενη αδιακρίτως από δύο διαγωνιζόμενες εταιρείες με επιστολές της, να υποβάλουν επιπλέον στοιχεία συμπληρωματικά επί των παρεχόμενων διευκρινίσεών τους, σχετικών του (Υπο)φακέλου της Οικονομικής τους Προσφοράς. Ο νόμος ούτε υπαγορεύει ούτε και φυσικά απαγορεύει στην Αναθέτουσα Αρχή να ζητήσει περισσότερες από μία φορές διευκρινήσεις, εφόσον χρήζουν περαιτέρω εκτίμησης ή είναι ελλιπείς οι παρεχόμενες πληροφορίες κι εφόσον τηρηθούν οι προθεσμίες.

Σύμφωνα με τα ανωτέρω, ουδόλως προκύπτει η υπέρβαση εξουσίας εκ μέρους της Αναθέτουσας Αρχής, διότι στις ανωτέρω αναφερόμενες διατάξεις ο νόμος αναγνωρίζει ρητά αυτήν ακριβώς την εξουσία της Αναθέτουσας, ήτοι 1. τη συνεννόηση με τον προσφέροντα και φυσικά 2. Τη μη υποχρέωση απόρριψης της προσφοράς, αφού η ίδια “μπορεί να την απορρίψει”, η οποία βρίσκεται εντός των ορίων της εξουσίας της. Τουναντίον δε, τότε θα είχε υπερβεί της εξουσίας της η Αναθέτουσα Αρχή και θα είχε παραβιάσει ευθέως το νόμο εάν δεν είχε εφαρμόσει κατ' αυτόν τον τρόπο το ανωτέρω άρθρο και κατ' επέκταση το νόμο, εάν δεν είχε αναζητήσει τις απαιτούμενες εξηγήσεις.

Άλλωστε η διοικητική αρχή ελέγχεται μόνο στην περίπτωση της υπέρβασης των άκρων ορίων της διακριτικής της ευχέρειας και στην παρούσα περίπτωση ουδόλως προκύπτει κάτι τέτοιο.

Αριθμός απόφασης: 790/2022

Κατά συνέπεια ο πρώτος λόγος προσφυγής της προσφεύγουσας κρίνεται ολωσδιόλου αλυσιτελής και θα πρέπει να απορριφθεί..

2. Όσον αφορά τον δεύτερο λόγο Προσφυγής - Αναστολής ότι δήθεν η «προσβαλλόμενη απόφαση έσφαλε κρίνοντας το εύλογο της οικονομικής της προσφοράς ως προς το δηλωθέν ποσό αναφορικά με το διοικητικό κόστος και γενικών εξόδων» της εταιρείας ..., αναφέροντας ότι «όπως έχει κριθεί και από το Ελεγκτικό Συνέδριο, η υποβολή ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς, εφόσον δεν αιτιολογείται επαρκώς, νοθεύει τον ανταγωνισμό και πλήττει την αρχή της ισότητας των συμμετεχόντων στους δημόσιους διαγωνισμούς, καθώς με τον τρόπο αυτό αποκλείονται οι λοιποί συμμετέχοντες κατά το στάδιο της οικονομικής αξιολόγησης από τον διαγωνιζόμενο εκείνον, ο οποίος προσφέρει τις υπηρεσίες του αντί ασυνήθιστα χαμηλού τιμήματος, αναφορικά με τα κρατούντα στην αγορά για το οικείο είδος υπηρεσιών. Επίσης, η υποβολή της προσφοράς αυτής δύναται να πλήξει και το δημόσιο συμφέρον, στο μέτρο που ο ανάδοχος που έχει υποβάλει ασυνήθιστα χαμηλή προσφορά και έχει επιτύχει την υπέρ αυτού κατακύρωση του αποτελέσματος του διαγωνισμού, ενδέχεται, κατά λογική ακολουθία, να επιχειρήσει κατά την εκτέλεση των υπηρεσιών να καλύψει τη ζημία που υφίσταται λόγω του ασυνήθιστα χαμηλού τιμήματος που λαμβάνει, με μείωση της ποιότητας ή και της ποσότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών.

Σύμφωνα δε με το ανωτέρω άρθρο 88 ν.4412-2016 [...] Σύμφωνα δε με το ανωτέρω άρθρο 88 σε συνδυασμό με το άρθρο 102 του Ν.4412/2016, σύμφωνα με το οποίο, [...] Βάσει των ανωτέρω, η δυνατότητα παροχής διευκρινίσεων εκ μέρους του υποψηφίου είναι «υποχρεωτική για την αναθέτουσα αρχή, εάν επίκειται αποκλεισμός από τη διαδικασία, λόγω ασαφειών των δικαιολογητικών και εγγράφων της προσφοράς».

Σύμφωνα με τις διατάξεις, η Αναθέτουσα Αρχή, ως ελέχθη ανωτέρω, υποχρεούται να καλέσει τους προσφέροντες για την παροχή διευκρινίσεων, κατά την περίπτωση διαπίστωσης ασαφειών των δικαιολογητικών ή εγγράφων. Επειδή δε ετίθετο πράγματι θέμα περί ασάφειας των ήδη υποβληθέντων εγγράφων της οικονομικής προσφοράς, δεδομένου του γεγονότος ότι έχρηζαν διασαφήνισης τα υποβληθέντα έγγραφα της οικονομικής προσφοράς, αφού δεν θα μπορούσε να κρίνει εξ αρχής η

Αριθμός απόφασης: 790/2022

Αναθέτουσα Αρχή εάν η προσφορά του προσωρινού μειοδότη ή όποιου διαγωνιζόμενου υπάγεται στις περιπτώσεις του άρθρου 88, ήτοι της ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς, εκτός πια αν ήταν εξόφθαλμη περίπτωση και δια γυμνού οφθαλμού ορατή, που στην προκειμένη περίπτωση δεν ήταν. Κατά συνέπεια και ο δεύτερος λόγος της αιτούσας κρίνεται αβάσιμος και αλυσιτελής, αφού σε καμία περίπτωση δεν θα μπορούσε η Αναθέτουσα Αρχή να διαπιστώσει αυθωρεί και παραχρήμα την ασυνήθιστα ή όχι χαμηλή προσφορά του προσωρινού μειοδότη χωρίς την παροχή επεξηγήσεων και διευκρινήσεων επί των υποβληθέντων εγγράφων.

Εδώ η προσφεύγουσα υποπίπτει σε νομική πλάνη, διότι ως αναφέρθηκε ανωτέρω, ο νόμος εμπίπτει όπου πράγματι υπάρχει ασυνήθιστα χαμηλή προσφορά, ήτοι το τελικό προσφερόμενο ποσό της προσφοράς και όχι αν υπάρχει ένας επιμέρους δείκτης- παράμετρος χαμηλού οικονομικά κόστους εντός της οικονομικής προσφοράς, ο οποίος όμως ενδέχεται να καλύπτεται από τους άλλους δείκτες ικανοποιητικά και να επιμερίζεται ορθά, π.χ. από τις εν ισχύ άλλες συμβάσεις τις εν λόγω εταιρείας, όπως στην προκειμένη περίπτωση ο δείκτης του διοικητικού κόστους. Εδώ δε θα πρέπει να σημειωθεί ότι και στις υπόλοιπες προσφορές, που υποβλήθηκαν, τα διοικητικά κόστη ήταν αρκετά χαμηλότερα από εκείνο του προσωρινού μειοδότη, ήτοι 299,01 €. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με το πρακτικό 2 του διαγωνισμού, η εταιρεία «...» είχε διοικητικό κόστος 48,00€, η εταιρεία «...» είχε διοικητικό κόστος 116,27€, στις οποίες ζητήθηκε να τα αιτιολογήσουν και δεν ανταποκρίθηκαν επιτυχώς. Η μόνη που δικαιολόγησε επαρκώς με τα υποβληθέντα έγγραφα ήταν η προσωρινή μειοδότη, η οποία υπέβαλλε εμπροθέσμως τα σχετικά με την αγορά συσκευών ..., οι οποίες έχουν αποσβεσθεί, και τις καταστάσεις παγίων, και η επιτροπή τα έκρινε επαρκή (ΠΡΑΚΤΙΚΟ 2) Η δε Οικονομική Προσφορά της Προσωρινής Αναδόχου εταιρείας «...» ως προς την τεκμηρίωση της ανάλυσής της για το δηλωθέν ποσό αναφορικά με το διοικητικό κόστος και γενικών εξόδων, κρίθηκε επαρκής διότι

α) Η εγγυητική καλής εκτέλεσης είναι 5% της αξίας της σύμβασης (120000 ευρώ) δηλαδή 6000 ευρώ (Διακήρυξη παρ. 7.3).

Αριθμός απόφασης: 790/2022

Άρα, η προμήθεια του ΤΠ&Δ (0,5% του ποσού της εγγύησης) θα είναι $0,5\% * 6000 = 30$ ευρώ.

Επισημαίνεται ότι η ανώτατη προμήθεια του ΤΠ&Δ είναι 50 ευρώ και όχι η ελάχιστη, όπως εσφαλμένα ισχυρίζεται η προσφεύγουσα εταιρεία στην τελευταία παράγραφο της σελ. 14 της προσφυγής. https://www.tpd.gr/wp-content/uploads/2019/dikaiologitika_ekdosi.pdf Και σύμφωνα με το παραπάνω αναρτημένο έγγραφο του ΤΠ&Δ, που σημειωτέον και η προσφεύγουσα εταιρεία αναφέρει, προκύπτει ότι σωστά η εταιρεία «...» δήλωσε 30 ΕΥΡΩ κόστος χρήσης εγγυητικής καλής εκτέλεσης Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων.

Η εγγυητική συμμετοχής, για την οποία η προσφεύγουσα εταιρεία ισχυρίζεται ότι έπρεπε η εταιρεία «...» να είχε συνυπολογίσει στο διοικητικό κόστος και τα γενικά έξοδα, δεν αφορά την εκτέλεση της σύμβασης αλλά το στάδιο του διαγωνισμού. Το κόστος για την εγγυητική αυτή είναι ένα ρίσκο που αναλαμβάνουν όλοι οι διαγωνιζόμενοι προκειμένου να αναδειχτούν ανάδοχοι και σε καμία περίπτωση δεν αποτελεί "έξοδο για την εκτέλεση της σύμβασης". Το διοικητικό κόστος / γενικά έξοδα αφορούν την εκτέλεση της σύμβασης (βλ. διακήρυξη παρ. 13.2).

Κατά συνέπεια και ο δεύτερος λόγος της αιτούσας κρίνεται αβάσιμος και αλυσιτελής, αφού σε καμία περίπτωση δεν θα μπορούσε η Αναθέτουσα Αρχή να διαπιστώσει αυθωρεί και παραχρήμα την ασυνήθιστα ή όχι χαμηλή προσφορά του προσωρινού μειοδότη χωρίς την παροχή επεξηγήσεων και διευκρινήσεων επί των υποβληθέντων εγγράφων.

Σύμφωνα με τα ανωτέρω και ο δεύτερος λόγος προσφυγής κρίνεται ως αλυσιτελής και θα πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτος.,

Επειδή η επίδικη προδικαστική προσφυγή, ως έχουμε καταδείξει είναι προδήλως απαράδεκτη, αβάσιμη και αλυσιτελής [...].».

16. Επειδή η παρεμβαίνουσα στην παρέμβασή της υποστηρίζει ότι: «[...] Α. Νομίμως και εντός των ορίων της διακριτικής της ευχέρειας η αναθέτουσα αρχή απέστειλε δεύτερο συμπληρωματικό έγγραφο στην εταιρία μας προς παροχή εξηγήσεων κατ' άρθρο 88 Ν. 4412/2016 (ad hoc ΔΕφ Αθ 32/2019, ΑΕΠΠ 979/2018).

Αριθμός απόφασης: 790/2022

(α) Στο άρθρο 88 Ν. 4412/2016 προβλέπεται: [...] Στο δε άρθρο 89 Ν. 4412/2016 προβλέπεται: [...] Από τις ως άνω διατάξεις συνάγεται ότι ο έλεγχος των ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών αποτελεί μια από τις σημαντικότερες εγγυήσεις διαφάνειας στη διαδικασία κατάρτισης των δημοσίων συμβάσεων, καθώς αποσκοπεί, αφενός στην προστασία του ελεύθερου ανταγωνισμού, αφετέρου στη διασφάλιση της σοβαρότητας και της φερεγγυότητας των προσφορών (Δ.Ράικου – Ε.Βλάχου – Ε.Σαββίδη, Δημόσιες Συμβάσεις Ν.4412/2016, Ερμηνεία κατ' άρθρο σ.857 επ.). Η προαναφερθείσα διαδικασία αποσκοπεί στην εγκαθίδρυση και διεξαγωγή ενός πραγματικού διαλόγου μεταξύ της αναθέτουσας αρχής και του υποψηφίου αναδόχου, προκειμένου η αρχή να αξιολογήσει τις οικονομικές προσφορές από την άποψη της «ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς» και να διαπιστώσει, εκφέροντας ασφαλή κρίση, με βάση τον προϋπολογισμό της υπηρεσίας, αν το προσφερόμενο τίμημα επαρκεί για την προσήκουσα εκτέλεση του φυσικού αντικειμένου της σύμβασης, όπως αυτό οριοθετείται από τις ειδικότερες προβλέψεις της διακήρυξης, καταλείποντας στον ανάδοχο και κάποιο περιθώριο κέρδους (πρβλ. ΕΑ ΣτΕ 290, 83/2017, 197/2015).

Στο πλαίσιο του διαλόγου που αναπτύσσεται μεταξύ της αναθέτουσας αρχής και του υποψηφίου προκειμένου να δοθεί στον τελευταίο η δυνατότητα να αποδείξει ότι η προσφορά του δεν είναι ασυνήθιστα χαμηλή, η αναθέτουσα αρχή οφείλει να μην απορρίπτει άνευ ετέρου την προσφορά, αλλά να ζητά συμπληρωματικές πληροφορίες και διευκρινίσεις ή να ερωτά σχετικώς τον προσφέροντα, εφόσον εντοπίζει ζητήματα που δημιουργούν δικαιολογημένα ερωτήματα, έχει αμφιβολίες για την ερμηνεία τους και την εφαρμογή τους στην προκειμένη διαδικασία, έχει ανάγκη περισσότερες ειδικές πληροφορίες για κάποιες πτυχές της οικονομικής προσφοράς του υποψηφίου και εν γένει δεν δύναται να καταλήξει σε βεβαία κρίση. Από την άλλη πλευρά, η πληρότητα σε αρχικές του εξηγήσεις, προκειμένου η αναθέτουσα αρχή να κρίνει αν θα τις απορρίψει ως ανεπαρκείς ή θα καλέσει τον προσφέροντα για περαιτέρω απαντήσεις και συμπληρώσεις, θα πρέπει, συμφώνως με την αρχή της αναλογικότητας, να τελεί σε συνάρτηση με το αντικείμενο και τεχνική περιπλοκότητα του συμβατικού αντικειμένου. Επομένως, αν οι παρασχεθείσες από τον προσφέροντα εξηγήσεις δεν επιτρέπουν τη διαμόρφωση εκ μέρους

Αριθμός απόφασης: 790/2022

της αναθέτουσας οριστικής κρίσης περί του αν η εν θέματι προσφορά είναι ή όχι ασυνήθιστα χαμηλή, νομίμως η αναθέτουσα δύναται να τη συμπληρώσει περαιτέρω σε συνεννόηση μαζί του και με τυχόν εκ μέρους του πρόσκληση για συμπληρωματικά έγγραφα.

Έτσι, με την υπ' αριθμ. 32/2019 απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών κρίθηκε ότι: «6. Επειδή, η αιτούσα προέβαλε με την προδικαστική προσφυγή και επαναλαμβάνει με την κρινόμενη αίτηση αναστολής ότι κατά παράβαση των διατάξεων του άρθρου 88 του ν.4412/2016 η Επιτροπή διαγωνισμού ζήτησε για δεύτερη φορά διευκρινίσεις από τη συμμετέχουσα ... οι οποίες εξάλλου παρασχέθηκαν μετά την προβλεπόμενη από την ίδια διάταξη δεκαήμερη αποκλειστική προθεσμία, ευνοώντας με τον τρόπο αυτό την ως άνω εταιρεία, κατά παράβαση των αρχών της ίσης μεταχείρισης, της αναλογικότητας και της προστασίας των δικαιωμάτων της αιτούσας. 7. Επειδή, οι ως άνω λόγοι απορρίφθηκαν από την Α.Ε.Π.Π., με την αιτιολογία ότι στο πλαίσιο του διαλόγου που αναπτύσσεται μεταξύ της αναθέτουσας αρχής και του υποψηφίου, προκειμένου να δοθεί στον τελευταίο η δυνατότητα να αποδείξει ότι η προσφορά του δεν είναι ασυνήθιστα χαμηλή, η αναθέτουσα αρχή οφείλει να μην απορρίπτει άνευ ετέρου την προσφορά, αλλά να ζητά συμπληρωματικές πληροφορίες και διευκρινίσεις ή να ερωτά σχετικώς τον προσφέροντα, εφόσον εντοπίζει ζητήματα που δημιουργούν δικαιολογημένα ερωτήματα ή έχει ανάγκη περισσότερες ειδικές πληροφορίες για κάποιες πτυχές της οικονομικής προσφοράς του. Ακόμη, λήφθηκε υπόψη ότι, σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, η πληρότητα στις αρχικές εξηγήσεις του προσφέροντος, θα πρέπει να τελεί σε συνάρτηση με το αντικείμενο και την τεχνική περιπλοκότητα του συμβατικού αντικειμένου. Επομένως, αν οι παρασχεθείσες εξηγήσεις δεν επιτρέπουν τη διαμόρφωση οριστικής κρίσης από την αναθέτουσα αρχή, νομίμως η τελευταία δύναται να τη συμπληρώσει περαιτέρω, σε συνεννόηση με τον προσφέροντα και με πρόσκλησή του για συμπληρωματικά έγγραφα, όπως στην προκείμενη περίπτωση. Περαιτέρω, με την ίδια απόφαση της Α.Ε.Π.Π. κρίθηκε ότι το δεύτερο έγγραφο διευκρινίσεων της ... αναρτήθηκε εμπρόθεσμα στο διαδικτυακό τόπο του διαγωνισμού στις 13-8-2018, ανεξάρτητα από το γεγονός ότι έλαβε αριθμό εισερχομένων στην αναθέτουσα αρχή στις 21-8-

Αριθμός απόφασης: 790/2022

2018. Η ως άνω αιτιολογία φαίνεται νόμιμη, δεδομένου ότι από τις διατάξεις του ν.4412/2016 που προπαρατέθηκαν και επαναλαμβάνονται στη διακήρυξη του επίμαχου διαγωνισμού δεν αποκλείεται η δυνατότητα της αναθέτουσας αρχής να ζητήσει συμπληρωματικά στοιχεία για τη δικαιολόγηση μιας ασυνήθιστα χαμηλής οικονομικής προσφοράς.».

Ομοίως, με την απόφαση ΑΕΠΠ 979/2018 κρίθηκε ότι: «40. Επειδή, επί τη βάση της ανάλυσης που προηγήθηκε και αναφορικά με τον πρώτο λόγο προσφυγής, επισημαίνεται ότι, στο πλαίσιο του διαλόγου που αναπτύσσεται μεταξύ της αναθέτουσας αρχής και του υποψηφίου προκειμένου να δοθεί στον τελευταίο η δυνατότητα να αποδείξει ότι η προσφορά του δεν είναι ασυνήθιστα χαμηλή, η αναθέτουσα αρχή οφείλει να μην απορρίπτει άνευ ετέρου την προσφορά, αλλά να ζητά συμπληρωματικές πληροφορίες και διευκρινίσεις ή να ερωτά σχετικώς τον προσφέροντα, εφόσον εντοπίζει ζητήματα που δημιουργούν δικαιολογημένα ερωτήματα, έχει αμφιβολίες για την ερμηνεία τους και την εφαρμογή τους στην προκειμένη διαδικασία, έχει ανάγκη περισσότερες ειδικές πληροφορίες για κάποιες πτυχές της οικονομικής προσφοράς του υποψηφίου και εν γένει δεν δύναται να καταλήξει σε βεβαία κρίση. Από την άλλη πλευρά, η πληρότητα σε αρχικές του εξηγήσεις, προκειμένου η αναθέτουσα αρχή να κρίνει αν θα τις απορρίψει ως ανεπαρκείς ή θα καλέσει τον προσφέροντα για περαιτέρω απαντήσεις και συμπληρώσεις, θα πρέπει, συμφώνως με την αρχή της αναλογικότητας, να τελεί σε συνάρτηση με το αντικείμενο και τεχνική περιπλοκότητα του συμβατικού αντικειμένου. Επομένως, αν οι παρασχεθείσες από τον προσφέροντα εξηγήσεις δεν επιτρέπουν τη διαμόρφωση εκ μέρους της αναθέτουσας οριστικής κρίσης περί του αν η εν θέματι προσφορά είναι ή όχι ασυνήθιστα χαμηλή, νομίμως η αναθέτουσα δύναται να τη συμπληρώσει περαιτέρω σε συνεννόηση μαζί του και με τυχόν εκ μέρους του πρόσκληση για συμπληρωματικά έγγραφα. 41. Επειδή, στην υπό κρίση περίπτωση, η αναθέτουσα αρχή κρίνοντας την προσφορά του οικονομικού φορέα ... ως χαμηλή συγκρινόμενη με τον προϋπολογισμό του έργου αιτήθηκε αρχικώς την παροχή των στοιχείων επί τη βάση των οποίων καταρτίστηκε η οικονομική προσφορά του και την κατανομή του κόστους ανά χώρα και δράση. Με τις από 26.07.2018 διευκρινίσεις ο οικονομικός φορέας ... ανέλυσε τα δεδομένα

Αριθμός απόφασης: 790/2022

που έλαβε υπόψη του για τη διαμόρφωση της οικονομικής προσφοράς του, παραθέτοντας επίσης κατάλογο υλοποιηθέντων έργων με τον αρχικό προϋπολογισμό, την συμβατική αξία και την αντίστοιχη έκπτωση προκειμένου να καταδείξει ότι η προσφορά του δεν διαφοροποιείται έναντι προηγούμενων έργων.

Περαιτέρω, υπέβαλε ανάλυση της κατανομής κόστους ανά δράση με αναφορά στα εμπλεκόμενα στελέχη, τους ανθρωπομήνες απασχόλησης και το κόστος ανθρωπομήνα απασχόλησης. Η Επιτροπή Διαγωνισμού, έχοντας σχηματίσει μια πρώτη εικόνα ως προς την κατανομή κόστους και προκειμένου να διαμορφώσει ασφαλή κρίση, αιτήθηκε, εν συνεχεία, πρόσθετη ανάλυση κόστους με ειδική αναφορά σε συγκεκριμένες κατηγορίες δαπανών. Επομένως, και επί τη βάση των ανωτέρω εκτεθέντων, νομίμως και συμφώνως με τις διατάξεις του άρθρου 88 του ν. 4412/2016 η αναθέτουσα αρχή απέστειλε αίτηση παροχής δεύτερων διευκρινίσεων, ο δε σχετικός ισχυρισμός του προσφεύγοντος πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.».

(β) Στην προκειμένη περίπτωση, η ... απέστειλε στην εταιρία μας το αρ. πρωτ. ...-74867/13-01-2022 έγγραφο για συμπλήρωση -αποσαφήνιση στοιχείων του υποφακέλου της οικονομικής προσφοράς της εταιρίας μας, και συγκεκριμένα ζήτησε από την εταιρία μας να τεκμηριώσει βασίμως ότι το διοικητικό κόστος παροχής των υπηρεσιών της είναι εύλογο, αναλύοντας ποια συγκεκριμένα κονδύλια έχει συνυπολογίσει σε αυτό και προσκομίζοντας σχετικά αποδεικτικά έγγραφα.

Πράγματι, η εταιρία μας ανταποκρίθηκε άμεσα στο ανωτέρω ερώτημα διευκρινίσεων με το από 19-01-2022 έγγραφο εξηγήσεων, στο οποίο ανέφερε τα εξής: «Η εταιρία μας για την σύνταξη της οικονομικής της προσφοράς, και συγκεκριμένα του διοικητικού της κόστους έλαβε αρχικά υπόψη της τα εξής: Με τις υφιστάμενες συμβάσεις που ήδη εκτελεί η εταιρία μας, διαθέτει ήδη τον απαιτούμενο εποπτικό μηχανισμό, γραμματειακή λογιστική υποστήριξη οι οποίοι αποτελούνται από μόνιμο κατάλληλα εκπαιδευμένο προσωπικό και η αμοιβή αυτών δεν προκύπτει από την τυχόν ανάληψη του συγκεκριμένου έργου και συνεπώς δεν απαιτείται να υπολογιστεί στο συγκεκριμένο διοικητικό κόστος, διότι αυτό το κόστος αποτελεί πάγια ανελαστική δαπάνη, η οποία εντάσσεται και επιμερίζεται στα γενικά έξοδα της εταιρίας. Έτσι σύμφωνα με

Αριθμός απόφασης: 790/2022

τα ανωτέρω η εταιρία έχει υπολογίσει για διοικητικό κόστος: 299,01€ , το οποίο αναλύεται ως εξής:

Κρατήσεις : 98,724€

Ανάλυση : $63.532,33 \times 0,07\% = 44,47$

$63.532,33 \times 0,06\% = 38,119$

$63.532,33 \times 0,02\% = 12,706$

Σύνολο : $95,295 \times 3\% = 2,859 \times 20\% = 0,57$

Κόστος εγγυητικής επιστολής δεν ξεπερνάει τα 30€ από το ταμείο παρακαταθηκών

Κόστος Τεχνικού ασφάλειας & ιατρού εργασίας, υπάρχει ειδική συμφωνία (σχετικο1) με εταιρία ποσού 100,00€

Κόστος Ασφαλιστηρίου Συμβολαίου: Η εταιρία διαθέτει ασφαλιστήριο συμβόλαιο το οποίο κατανέμεται η αξία του στα έργα που διαθέτει ανάλογα με τα άτομα και το ποσό της σύμβασης και αναλογικά για το συγκεκριμένο έργο είναι : 50,00€

Λοιπά έξοδα, κόστος διοίκησης, επόπτευσης, απόσβεση αναλώσιμων κινητών, συσκευών ... και λοιπά λειτουργικά έξοδα που θα απαιτηθούν σύμφωνα με τη διακήρυξη: 20,286€».

Επομένως, εξηγήσαμε πλήρως αναλυτικά και τεκμηριωμένα τα κονδύλια που περιλαμβάνει το διοικητικό κόστος της προσφοράς μας, και περαιτέρω προσκομίσαμε και το αρ. πρωτ. ... έγγραφο-συμφωνία με την εταιρία ... για την παροχή υπηρεσιών ιατρού εργασίας και τεχνικού ασφαλείας. Όσον αφορά το κόστος ασφαλιστηρίου συμβολαίου και το κόστος για «Λοιπά έξοδα, κόστος διοίκησης, επόπτευσης, απόσβεση αναλώσιμων κινητών, συσκευών ...και λοιπά λειτουργικά έξοδα» δεν προσκομίσαμε αρχικώς αποδεικτικά έγγραφα, επειδή για μεν το κόστος του ασφαλιστηρίου συμβολαίου, η επιβάρυνση για τη συγκεκριμένη σύμβαση υπολογίζεται αναλογικά, και όπως είναι εύλογο το αναλογικό ποσό που θα επιβαρύνει τη συγκεκριμένη σύμβαση δεν προσδιορίζεται ρητά στο ασφαλιστήριο, αφετέρου δε το ποσό για «λοιπά έξοδα» αφορά τυχόν έκτακτα έξοδα, εφόσον το κόστος αναλωσίμων και συσκευών ... έχει ήδη αποσβεσθεί.

Ακολούθως, όμως, η αναθέτουσα αρχή μας απέστειλε το αρ.πρωτ. ...- 75077/11-02-2022 έγγραφο, με το οποίο ζήτησε από την εταιρία μας

Αριθμός απόφασης: 790/2022

συμπληρωματικά στοιχεία, και συγκεκριμένα ζήτησε να αποστείλουμε επιπλέον αποδεικτικά έγγραφα για την ανάλυση μας, όπως βεβαίωση κόστους πιστοληπτικής ικανότητας και εγγυητικής επιστολής, ασφαλιστήριο συμβόλαιο αστικής ευθύνης, τιμολόγια της ... και συνδέσεων κινητής τηλεφωνίας, τιμολόγια αγοράς αναλωσίμων. Έτσι, κατ' ουσίαν η αναθέτουσα αρχή ζήτησε από την εταιρία μας επιπλέον συμπληρωματικά έγγραφα για την απόδειξη της ανάλυσης του διοικητικού κόστους που είχε ήδη υποβάλει η εταιρία μας με το αρχικό έγγραφο εξηγήσεων. Στο ανωτέρω αίτημα ανταποκρίθηκε άμεσα η εταιρία μας προσκομίζοντας την από 17-02-2022 συνοδευτική επιστολή και τα συμπληρωματικά αποδεικτικά μέσα που ζητήθηκαν.

Επομένως, η αναθέτουσα αρχή νομίμως στο πλαίσιο του διαλόγου που αναπτύσσεται μεταξύ της αναθέτουσας αρχής και του υποψηφίου κάλεσε την εταιρία μας να υποβάλει συμπληρωματικά αποδεικτικά έγγραφα προς απόδειξη της ανάλυσης του διοικητικού της κόστους, εφόσον έκρινε ότι χωρίς αυτά δεν ήταν σε θέση να διαμορφώσει οριστική κρίση σχετικά με τον εύλογο χαρακτήρα του διοικητικού κόστους της εταιρίας μας. Άλλωστε, εν προκειμένω ήδη με το πρώτο έγγραφο εξηγήσεων μας υποβάλαμε στην αναθέτουσα αρχή πλήρως αναλυτική και τεκμηριωμένη παρουσίαση των κονδυλίων του διοικητικού μας κόστους, ενώ με το συμπληρωματικό ερώτημα της αναθέτουσας απλώς κληθήκαμε να προσκομίσουμε κάποια επιπλέον έγγραφα. Στην πραγματικότητα μάλιστα εκ περισσού η αναθέτουσα αρχή υπέβαλε το δεύτερο διευκρινιστικό ερώτημα, διότι ήδη η απάντησή μας επί του πρώτου ερωτήματος διευκρινίσεων ήταν επαρκής και αναλυτική.

Για τους παραπάνω λόγους, η αναθέτουσα αρχή ουδόλως προέβη σε υπέρβαση της εξουσίας της να ζητά εξηγήσεις από τους υποψηφίους για την οικονομική προσφορά τους, σε αντίθεση με όσα αβάσιμα επικαλείται η προσφεύγουσα, χωρίς να επικαλείται κάποια διάταξη που να απαγορεύει στην αναθέτουσα αρχή να αποστέλλει περισσότερα ερωτήματα παροχής εξηγήσεων στο πλαίσιο του άρθρου 88 Ν.4412/2016.

B. Στην οικονομική προσφορά της εταιρίας μας έχει υπολογιστεί εύλογο ποσό διοικητικού κόστους, όπως νομίμως και κατ' ενάσκηση της διακριτικής

Αριθμός απόφασης: 790/2022

της ευχέρειας έκρινε η αναθέτουσα αρχή- Οι αντίθετοι ισχυρισμοί της προσφεύγουσας είναι αόριστοι και αβάσιμοι.

(α) Στο άρθρο 68 του ν.3863/2010 προβλέπονται τα ακόλουθα: [...]
Από τη διάταξη του άρθρου 68 του Ν.3863/2010 συνάγεται ότι απορρίπτεται ως απαράδεκτη οικονομική προσφορά διαγωνιζομένου, η οποία δεν καλύπτει το ελάχιστο εργατικό κόστος για την παροχή των προς ανάθεση υπηρεσιών. Περαιτέρω, δε, η οικονομική προσφορά διαγωνιζομένου πρέπει να περιλαμβάνει και εύλογο διοικητικό (λειτουργικό) κόστος, καθώς επίσης να καταλείπει και κάποιο περιθώριο κέρδους, ώστε να μην θέτει σε κίνδυνο την εκτέλεση της σχετικής σύμβασης (ΕΑ ΣτΕ 108/2014, 328/2013, 198/2013, 187/2013, 76/2013 πρβλ. 970/2010, 1262, 1297, 1299/2009, 1262/2009 κ.ά). Ενόψει αυτών η αναθέτουσα αρχή οφείλει να εξετάσει αν, υπό τις συγκεκριμένες συνθήκες της διενεργούμενης διαγωνιστικής διαδικασίας, σε συνδυασμό προς τις τυχόν παρεχόμενες από τον διαγωνιζόμενο επί του θέματος διευκρινίσεις, το προσφερόμενο από αυτόν ποσοστό διοικητικού κόστους, το οποίο αντιστοιχεί στις εν γένει λειτουργικές δαπάνες της επιχείρησης και τα επιμέρους κοστολογήσιμα στοιχεία της διακήρυξης, δεν είναι δε εκ των προτέρων καθορισμένο στο νόμο, είναι εύλογο, ώστε να καλύπτονται στοιχειωδώς οι λειτουργικές ανάγκες εκτέλεσης της σύμβασης που πρόκειται να συναφθεί (ΣτΕ 3439/2014, Ε.Α. ΣτΕ 328, 198 και 187/2013, 1262/2009 κ.ά.). Επισημαίνεται ότι σε αντίθεση προς το κόστος αμοιβής του προσωπικού, που είναι δυνατόν και πρέπει να προσδιορίζεται επακριβώς με βάση αντικειμενικά δεδομένα, το διοικητικό κόστος, το κόστος αναλωσίμων και το εργολαβικό κέρδος εναπόκειται στην αναθέτουσα αρχή να εκτιμηθούν ως εύλογα, προκειμένου η προσφορά να θεωρηθεί αποδεκτή. Έτσι, η διάταξη του άρθρου 88 παρ. 3 ν.4412/2016, ιδρύει διακριτική εκτιμητική και αξιολογική ευχέρεια της αναθέτουσας, όπως, συνεκτιμώντας το σύνολο των στοιχείων που βρίσκονται στη διάθεσή της και της προσκομίζει ο προσφέρων, τελικώς κρίνει το δικαιολογημένο της χαμηλής προσφοράς του. Ομοίως το ΔΕΕ επεσήμανε με σαφήνεια ότι εναπόκειται στη αναθέτουσα αρχή πρώτον, να εντοπίσει τις ύποπτες προσφορές, δεύτερον, να παράσχει στις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις τη δυνατότητα να αποδείξουν τη σοβαρότητα των προσφορών τους, ζητώντας τους τις διευκρινίσεις που αναθέτουσα αρχή

Αριθμός απόφασης: 790/2022

κρίνει σκόπιμες, τρίτον, να εκτιμήσει τη λυσιτέλεια των εξηγήσεων που παρείχαν οι ενδιαφερόμενοι και, τέταρτον, να αποφασίσει σχετικά με το αν θα δεχθεί ή αν θα απορρίψει τις προαναφερθείσες προσφορές. [βλ. συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-285/99 και C-286/99, Lombardini και Mantovani (2001) Συλλογή I-9233 σκ.55]. Η άσκηση δε της εν λόγω διακριτικής ευχέρειας της αναθέτουσας αρχής δύναται να ελεγχθεί από την ΑΕΠΠ μόνο ως προς την υπέρβαση των ακραίων ορίων της (ΑΕΠΠ 336/2018, 1666/2020), διότι σε αντίθεση προς το κόστος αμοιβής του προσωπικού που είναι δυνατόν να προσδιορίζεται επακριβώς με βάση αντικειμενικά δεδομένα, το διοικητικό κόστος, το κόστος αναλωσίμων και το εργολαβικό κέρδος αποδίδονται αναγκαστικά με ορισμένη ελαστικότητα και πρέπει να εκτιμηθούν από την αναθέτουσα αρχή ως εύλογα, προκειμένου η προσφορά να θεωρηθεί αποδεκτή (ΑΕΠΠ 771/2018). Στο πλαίσιο αυτό, η αναθέτουσα αρχή διατηρεί διακριτική ευχέρεια ως προς το εάν καταρχήν μία προσφορά «φαίνεται» ασυνήθιστα χαμηλή, δεσμία αρμοδιότητα ως προς την κλήση υποψηφίου προς επεξήγηση της προσφοράς του πριν τον αποκλεισμό του λόγω ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς και ομοίως διακριτική ευχέρεια ως προς την εν τέλει εκτίμηση του ασυνήθιστα χαμηλού χαρακτήρα της προσφοράς όπως και την αποδοχή ή μη της διαπιστωθείσας μη τεκμηριωμένης ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς. Η δε κρίση της αναθέτουσας αρχής ως προς σύνηθες ή ασύνηθες της υποβαλλόμενης οικονομικής προσφοράς ελέγχεται μόνον ως προς την υπέρβαση των άκρων ορίων της διακριτικής ευχέρειας που αυτή διαθέτει, σύμφωνα με τα διδάγματα της κοινής πείρας και λογικής (ΑΕΠΠ 88/2020).

Εξάλλου, η έννοια του «εύλογου ποσοστού διοικητικού κόστους», συνιστά αόριστη νομική έννοια με προσδιοριστικό ρόλο στην οικονομική προσφορά, το συγκεκριμένο περιεχόμενο της οποίας κρίνεται ανά περίπτωση, χωρίς να υφίσταται κάποιο συγκεκριμένο όριο για τη διάγνωση της πλήρωσής της, αφού ο προσδιορισμός εύλογου διοικητικού και εργολαβικού κέρδους για την παροχή των ζητούμενων υπηρεσιών ανάγεται στον τρόπο άσκησης της επιχειρηματικής δραστηριότητας του προσφέροντος ο οποίος είναι ελεύθερος να διαμορφώσει την οικονομική προσφορά του κατά την ελεύθερη κρίση του, αναλαμβάνοντας και το βάρος του επιχειρηματικού

Αριθμός απόφασης: 790/2022

κινδύνου κατά τη διαμόρφωση της τιμής της προσφοράς του (ΔΕφΛαρ 19/2011). Τα κόστη αυτά εξαρτώνται από την φύση και το μέγεθος της συγκεκριμένης σύμβασης, το μέγεθος, τις συνθήκες οργάνωσης και τις δυνατότητες εκάστου προσφέροντος. Επιπλέον, με δεδομένο ότι η συντριπτική πλειοψηφία των διαγωνισμών για υπηρεσίες καθαριότητας ή φύλαξης διενεργείται επί τη βάση του κριτηρίου ανάθεσης αυτού της χαμηλότερης τιμής, όπως εξάλλου εν προκειμένω, οι διαγωνιζόμενες εταιρείες καταβάλουν κάθε δυνατή προσπάθεια συμπίεσης του λειτουργικού κόστους εκτέλεσης του έργου που αναλαμβάνουν (ΕΑΑΔΗΣΥ, Απόφαση 6/2016).

Άλλωστε, επισημαίνεται ότι η έννοια της «ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς» δεν αποδίδεται ρητά από τις διατάξεις της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, ούτε προβλέπεται από την κείμενη εθνική νομοθεσία ο τρόπος υπολογισμού του ορίου, πέραν του οποίου υφίσταται ασυνήθιστα χαμηλή προσφορά, αφού δεν έχει εισέτι θεσμοθετηθεί μηχανισμός εξεύρεσης των ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών (πρβλ. Ε.Σ. Ε΄ Κλ. 169/2019, 13/2015). Ως αόριστη, συνεπώς, αξιολογική έννοια (βλ. Ε.Σ. Τμ. Μείζονος Επταμελούς Συνθέσεως 1077/2016), καθορίζεται συγκεκριμένα σε κάθε σύμβαση, σε σχέση με το αντικείμενο που αποτελεί το περιεχόμενό της (βλ. απόφ. ΔΕΕ της 29.3.2012, C-599/10, SAG ELV Slovensko a.s., σκ. 29-30, απόφ. της 18.12.2014, C-568/13, Azienda Ospedaliero-Universitaria di Careggi-Firenze, σκ. 50, της 19.10.2017, C-198/16, Agriiconsulting Europe SA, σκ. 29, πρβ. απόφαση της 28ης Ιανουαρίου 2016, Agriiconsulting Europe κατά Επιτροπής, T-570/13, σκ. 55). Σε κάθε περίπτωση, η ενεργοποίηση του μηχανισμού του άρθρου 88 του ν.4412/2016, ήτοι η υποχρέωση της αναθέτουσας αρχής να ελέγχει τη σοβαρότητα μιας προσφοράς, εξαρτάται, στο παρόν στάδιο που δεν έχει εισέτι θεσμοθετηθεί μηχανισμός εξεύρεσης των ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών, από την προηγούμενη ύπαρξη αμφιβολιών ως προς την αξιοπιστία και τη φερεγγυότητα της προσφοράς, λαμβανομένου υπόψη ότι το ως άνω άρθρο έχει ως κύριο σκοπό να μην αποκλείεται προσφέρων από τη διαδικασία χωρίς να του έχει δοθεί η δυνατότητα να δικαιολογήσει το περιεχόμενο της προσφοράς του η οποία φαίνεται υπερβολικά χαμηλή.

Οι δε ως άνω αμφιβολίες δύνανται να εγείρονται είτε κατόπιν ενστάσεων, προσφυγών κλπ από τους λοιπούς συμμετέχοντες, είτε και

Αριθμός απόφασης: 790/2022

αυτεπαγγέλτως από την αναθέτουσα αρχή, μετά από μία εκ πρώτης όψεως εκτίμηση του κατά πόσον οι προσφορές «φαίνονται» υπερβολικά χαμηλές. Συνεπώς, μόνον εφόσον προκύπτουν τέτοιες αμφιβολίες οφείλει η αναθέτουσα αρχή να ζητήσει τις προσήκουσες διευκρινίσεις ως προς τη σύνθεση της προσφοράς, προτού, ενδεχομένως, την απορρίψει. Αντιθέτως, στην περίπτωση που μια προσφορά δεν φαίνεται υπερβολικά χαμηλή το εν λόγω άρθρο δεν εφαρμόζεται (βλ., επ' αυτού, αποφάσεις του Γενικού Δικαστηρίου της 6ης Ιουλίου 2005, TQ3 Travel Solutions Belgium κατά Επιτροπής, T-148/04, σκ. 49-50, της 11ης Μαΐου 2010, PC-Ware Information Technologies κατά Επιτροπής, T-121/08, σκ. 72, της 5ης Νοεμβρίου 2014, Computer Resources International (Luxembourg) κατά Επιτροπής, T-422/11, σκ.57, της 15ης Σεπτεμβρίου 2016, European Dynamics Luxembourg και Ευρωπαϊκή Δυναμική κατά Επιτροπής, T-698/14, σκ. 59, της 26^{ης} Απριλίου 2018, European Dynamics Luxembourg SA, Ευρωπαϊκή Δυναμική – Προηγμένα Συστήματα Τηλεπικοινωνιών Πληροφορικής και Τηλεματικής ΑΕ κατά Ευρωπαϊκής Επιτροπής, T-752/15, σκ. 69).

Επομένως, το άρθρο 88 του ν. 4412/2016 υποχρεώνει την αναθέτουσα αρχή σε ένα πρώτο στάδιο να εξετάσει εάν οι υποβληθείσες προσφορές περιέχουν ένδειξη ικανή να δημιουργήσει την υποψία ότι ενδέχεται να είναι υπερβολικά χαμηλές. Αν οι υποβληθείσες προσφορές δεν περιέχουν τέτοια ένδειξη και, κατά συνέπεια, δεν φαίνονται υπερβολικά χαμηλές, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να συνεχίσει την διαδικασία σύναψης της σύμβασης (πρβ. προαναφερθείσες απόφ. T-392/15, σκ. 88 και T-752/15, σκ. 71). Έχει, δε, κριθεί ότι τέτοιες ενδείξεις δεν υφίστανται όταν: α) το αντικείμενο της σύμβασης είναι τέτοιο, ώστε είναι συνήθης η υποβολή προσφορών με υψηλές εκπτώσεις, τούτο δε προκύπτει κι από τις προσφορές που υποβλήθηκαν στο πλαίσιο παρεμφερών διαγωνισμών, β) αναπτύχθηκε επαρκής ανταγωνισμός, πολλοί δε εκ των υποψηφίων οικονομικών φορέων προσέφεραν, ομοίως, χαμηλή προσφορά ή χαμηλό ποσό συγκεκριμένου κονδυλίου που πλήττεται, με αποτέλεσμα η προσφερόμενη τιμή σε υποβληθείσα προσφορά να μην είναι σημαντικά χαμηλότερη από εκείνη που προσφέρεται με τις λοιπές προσφορές ή από τη συνήθη αγοραία τιμή (βλ. προαναφερθείσα απόφ. T-392/15 σκ. 88) και γ) δεν υποβλήθηκαν ενστάσεις, ώστε να δημιουργηθούν στην αναθέτουσα

Αριθμός απόφασης: 790/2022

αρχή αμφιβολίες ως προς τη φερεγγυότητα της υποβληθείσας προσφοράς (βλ. Ε.Σ. Τμ. VI 525/2018, 2028/2017, 3335, 2980/2015, πρβ. Ε.Σ. Ε΄ Κλ. 383/2017, ΔΕφΑθ 217/2013).

Έτσι, έχει κριθεί (βλ. ΣτΕ 3439/2014) ότι «προσφορά δεν απορρίπτεται αν ο διαγωνιζόμενος επικαλεσθεί και αποδείξει ενώπιον της αναθέτουσας αρχής ότι, ως εκ του τρόπου οργανώσεως της επιχειρήσεώς του ή άλλων, ενδεχομένως, παραγόντων, δικαιολογείται το αναφερόμενο στην προσφορά του ύψος του διοικητικού κόστους. Η υποχρέωση δε να δικαιολογηθεί το αναφερόμενο στην προσφορά κόστος είναι περισσότερο έντονη όταν είναι μηδενικό ή προσδιορίζεται σε τέτοιο ύψος που κατ' ουσίαν εξομοιούται προς μηδενικό.». Έτσι, προκύπτει εξ αντιδιαστολής ότι όταν το υπολογισθέν ποσό απέχει μακράν από το να είναι μηδενικό ή σχεδόν μηδενικό, τότε απομειώνεται η υποχρέωση ειδικής αιτιολόγησης του ύψους του διοικητικού κόστους, του κόστους αναλωσίμων και του εργολαβικού κέρδους, τα οποία άλλωστε εναπόκεινται στις επιχειρηματικές επιλογές του εκάστοτε διαγωνιζομένου. Περαιτέρω, έχει κριθεί (βλ. ΔΕφ Θεσ/νίκης 118/2020) ότι η αναθέτουσα αρχή έχει υποχρέωση να απαντήσει σε ισχυρισμό διαγωνιζόμενου περί υποβολής ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς από συνδιαγωνιζόμενό του ζητώντας διευκρινήσεις από αυτόν, κατ' άρθρο 88 παρ.1 του ν. 4412/2016, μόνο εάν εκτιμηθεί από αυτή, *prima facie*, ότι η προσφορά είναι ασυνήθιστα χαμηλή (πρβλ. ΣτΕ 1425/2005, 205/2001, ΣτΕ ΕΑ 22/2017, 295/2011, 1260/10, κ.α.). Επομένως, η αναθέτουσα αρχή ουδόλως υποχρεούται να ζητά διευκρινίσεις από τους οικονομικούς φορείς για εκείνα τα κονδύλια της οικονομικής προσφοράς τα οποία δεν κρίνει ασυνήθως χαμηλά (βλ. ΑΕΠΠ 1644/2020, σκ. 20 αποφάσεις του Γενικού Δικαστηρίου της 6^{ης} Ιουλίου 2005, TQ3 Travel Solutions Belgium κατά Επιτροπής, T-148/04, σκ. 49-50, της 11ης Μαΐου 2010, PC-Ware Information Technologies κατά Επιτροπής, T-121/08, σκ. 72, της 26ης Απριλίου 2018, European Dynamics Luxembourg SA, Ευρωπαϊκή Δυναμική – Προηγμένα Συστήματα Τηλεπικοινωνιών Πληροφορικής και Τηλεματικής ΑΕ κατά Ευρωπαϊκής Επιτροπής, T-752/15, σκ. 69) Άλλωστε, έχει κριθεί (ΔΕφ Αθ 362/2021, 380/2020, ΔΕφ Θεσ/νίκης 66/2021) ότι «7. Επειδή, από τις ανωτέρω διατάξεις συνάγεται ότι η αναθέτουσα αρχή οφείλει να εκτιμήσει αν

Αριθμός απόφασης: 790/2022

οι υποβληθείσες σε διαγωνισμό οικονομικές προσφορές είναι ασυνήθιστα χαμηλές. Η ενεργοποίηση του μηχανισμού του ως άνω άρθρου 88, ήτοι η υποχρέωση της αναθέτουσας αρχής να ελέγχει τη σοβαρότητα μιας προσφοράς, εξαρτάται από την προηγούμενη ύπαρξη αμφιβολιών όσον αφορά την αξιοπιστία και τη φερεγγυότητά της. Επομένως, μόνον εφόσον προκύπτουν πράγματι τέτοιες αμφιβολίες, οφείλει η αναθέτουσα αρχή να ζητήσει τις διευκρινίσεις που θεωρεί ενδεδειγμένες ως προς τη σύνθεση της προσφοράς, προτού, ενδεχομένως, την απορρίψει. Αντιθέτως, σε περίπτωση, κατά την οποία η προσφορά δεν φαίνεται ασυνήθιστα χαμηλή, το άρθρο αυτό δεν εφαρμόζεται. Περαιτέρω, σύμφωνα με το καθιερούμενο από το εν λόγω άρθρο 88 σύστημα εντοπισμού και ελέγχου των ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών, η αναθέτουσα αρχή προβαίνει σε μια εκ πρώτης όψεως (*prima facie*) εκτίμηση του κατά πόσο οι προσφορές είναι –«φαίνονται» κατά τη διατύπωση της παρ. 1 του άρθρου αυτού- ασυνήθιστα χαμηλές. Ως εκ τούτου, η έκταση της υποχρέωσης αιτιολόγησης, την οποία υπέχει η αναθέτουσα αρχή σε περίπτωση που εκτιμά ότι η οικονομική προσφορά δεν φαίνεται ασυνήθιστα χαμηλή, είναι περιορισμένη και εντεύθεν, δεν υποχρεούται να προβεί σε διεξοδική ανάλυση της σύνθεσης κάθε προσφοράς, προκειμένου να διαπιστώσει ότι αυτή δεν αποτελεί ασυνήθιστα χαμηλή προσφορά. Ειδικότερα, η αναθέτουσα αρχή οφείλει, καταρχάς, να εξετάσει αν οι υποβληθείσες προσφορές περιέχουν ένδειξη ικανή να δημιουργήσει την υποψία ότι ενδέχεται να είναι ασυνήθιστα χαμηλές. Εάν οι υποβληθείσες προσφορές δεν περιέχουν τέτοια ένδειξη και, συνεπώς δεν φαίνονται ασυνήθιστα χαμηλές, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να συνεχίσει τη διαγωνιστική διαδικασία ανάθεσης της σύμβασης (πρβλ. Δ.Ε.Ε. C-285/1999 και C-289/1999, *Lombardini Spa* και *Mantovani Spa*, σκ. 55 και 67, Ελ. Συν. 1325/2019, 1345/2018). Συνακόλουθα, η αναθέτουσα αρχή διαθέτει, καταρχήν, ευρεία διακριτική ευχέρεια, κατ' εκτίμηση ιδίως της απόκλισης της οικονομικής προσφοράς κάθε διαγωνιζόμενου από την προϋπολογισθείσα δαπάνη του έργου, αλλά και σε συνδυασμό με τις λοιπές υποβληθείσες οικονομικές προσφορές, να χαρακτηρίσει συγκεκριμένη οικονομική προσφορά ως ασυνήθιστα χαμηλή, υποχρεούμενη, όμως, στην περίπτωση αυτή να καλέσει προς παροχή των αναγκαίων διευκρινίσεων ως προς τη

Αριθμός απόφασης: 790/2022

σύνθεση της προσφοράς τον διαγωνιζόμενο, του οποίου την οικονομική κρίνει ως ασυνήθιστα χαμηλή. Η δε άσκηση της κατά τα ανωτέρω διακριτικής ευχέρειας της αναθέτουσας αρχής υπόκειται σε δικαστικό έλεγχο ως προς την υπέρβαση των άκρων ορίων της. (πρβλ. Σ.τ.Ε. Επ. Αν. 10/2021, 165/2020, 12/2020, 22/2017, 132/2016, 295/2011 κ.ά.). (βλ. επίσης ΔΕφ Αθ 380/2020, ΑΕΠΠ 1644/2020 σκ.20, ΑΕΠΠ 1686/2020 σκ.11).

Ως εκ τούτου, όταν η αναθέτουσα αρχή επιλέγει την πρώτη κατά σειρά μειοδοσίας προσφοράς, δεν υποχρεούται να αναφέρει ρητώς τους λόγους για τους οποίους η εν λόγω προσφορά δεν φαίνεται, κατά την άποψη της, υπερβολικά χαμηλή. Συγκεκριμένα εφόσον η εν λόγω προσφορά επιλεγεί από την αναθέτουσα αρχή συνάγεται εμμέσως πλην σαφώς ότι αυτή εκτίμησε ότι δεν υπήρχαν ενδείξεις ότι η εν λόγω προσφορά είναι υπερβολικά χαμηλή (πρβ. προαναφερθείσες απόφ. Τ-392/15, σκ. 93, Τ-752/15 σκ. 75).

(β) Στην προκειμένη περίπτωση, η εταιρία μας δήλωσε στην οικονομική προσφορά της διοικητικό κόστος ποσού ύψους 299,01 ευρώ. Το εν λόγω ποσό απέχει μακράν του μηδενικού και σε καμία περίπτωση δεν είναι τόσο χαμηλό ώστε να μπορεί να εξομοιωθεί με μηδενικό ή να τίθεται αμφιβολία ως προς τη δυνατότητα εκτέλεσης της σύμβασης, και άρα μετά από μία εκ πρώτης όψεως εκτίμηση του κατά πόσον οι προσφορές «φαίνονται» υπερβολικά δεν εγείρονται αμφιβολίες ως προς το ύψος των εν λόγω κονδυλίων και στην πραγματικότητα η αναθέτουσα αρχή δεν όφειλε να ζητήσει διευκρινίσεις ως προς τη σύνθεση της οικονομικής προσφοράς μας. Άλλωστε, η οικονομική προσφορά μας δεν ήταν σημαντικά χαμηλότερη από εκείνη που προσφέρεται με τις λοιπές προσφορές ή από τη συνήθη αγοραία τιμή (βλ. προαναφερθείσα απόφ. Τ-392/15 σκ. 88). Σε κάθε περίπτωση, όμως, η αναθέτουσα αρχή, κάνοντας χρήση της σχετικής ευχέρειας που της δίνει ο νόμος, απέστειλε στην εταιρία μας το αρ. πρωτ. ...-74867/13-01-2022 έγγραφο για συμπλήρωση -αποσαφήνιση στοιχείων του υποφακέλου της οικονομικής προσφοράς της εταιρίας μας, και συγκεκριμένα ζήτησε από την εταιρία μας να τεκμηριώσει βασίμως ότι το διοικητικό κόστος παροχής των υπηρεσιών της είναι εύλογο, αναλύοντας ποια συγκεκριμένα κονδύλια έχει συνυπολογίσει σε αυτό και προσκομίζοντας σχετικά αποδεικτικά έγγραφα.

Αριθμός απόφασης: 790/2022

Πράγματι, η εταιρία μας ανταποκρίθηκε άμεσα στο ανωτέρω ερώτημα διευκρινίσεων με το από 19-01-2022 έγγραφο εξηγήσεων, στο οποίο ανέφερε τα εξής:

«Η εταιρία μας για την σύνταξη της οικονομικής της προσφοράς, και συγκεκριμένα του διοικητικού της κόστους έλαβε αρχικά υπόψη της τα εξής: Με τις υφιστάμενες συμβάσεις που ήδη εκτελεί η εταιρία μας, διαθέτει ήδη τον απαιτούμενο εποπτικό μηχανισμό, γραμματειακή λογιστική υποστήριξη οι οποίοι αποτελούνται από μόνιμο κατάλληλα εκπαιδευμένο προσωπικό και η αμοιβή αυτών δεν προκύπτει από την τυχόν ανάληψη του συγκεκριμένου έργου και συνεπώς δεν απαιτείται να υπολογιστεί στο συγκεκριμένο διοικητικό κόστος, διότι αυτό το κόστος αποτελεί πάγια ανελαστική δαπάνη, η οποία εντάσσεται και επιμερίζεται στα γενικά έξοδα της εταιρίας. Έτσι σύμφωνα με τα ανωτέρω η εταιρία έχει υπολογίσει για διοικητικό κόστος: 299,01€ , το οποίο αναλύεται ως εξής:

Κρατήσεις : 98,724€

Ανάλυση : $63.532,33 \times 0,07\% = 44,47$

$63.532,33 \times 0,06\% = 38,119$

$63.532,33 \times 0,02\% = 12,706$

Σύνολο : $95,295 \times 3\% = 2,859 \times 20\% = 0,57$

Κόστος εγγυητικής επιστολής δεν ξεπερνάει τα 30€ από το ταμείο παρακαταθηκών

Κόστος Τεχνικού ασφάλειας & ιατρού εργασίας, υπάρχει ειδική συμφωνία (σχετικο1) με εταιρία ποσού 100,00€

Κόστος Ασφαλιστηρίου Συμβολαίου: Η εταιρία διαθέτει ασφαλιστήριο συμβόλαιο το οποίο κατανέμεται η αξία του στα έργα που διαθέτει ανάλογα με τα άτομα και το ποσό της σύμβασης και αναλογικά για το συγκεκριμένο έργο είναι : 50,00€

Λοιπά έξοδα, κόστος διοίκησης, επόπτευσης, απόσβεση αναλώσιμων κινητών, συσκευών ... και λοιπά λειτουργικά έξοδα που θα απαιτηθούν σύμφωνα με τη διακήρυξη: 20,286€».

Επομένως, εξηγήσαμε πλήρως αναλυτικά και τεκμηριωμένα τα κονδύλια που περιλαμβάνει το διοικητικό κόστος της προσφοράς μας, και περαιτέρω προσκομίσαμε και το αρ. πρωτ. ... έγγραφο-συμφωνία με την εταιρία που

Αριθμός απόφασης: 790/2022

αποδεικνύει την ειδική συμφωνία που έχουμε με την εν λόγω εταιρία για την παροχή υπηρεσιών ιατρού εργασίας και τεχνικού ασφαλείας σε προνομιακές τιμές (ΣΧΕΤ.1).

Ακολούθως, η αναθέτουσα αρχή μας απέστειλε το αρ. πρωτ. ...-75077/11-02-2022 έγγραφο, με το οποίο ζήτησε από την εταιρία μας συμπληρωματικά στοιχεία. Πράγματι, η εταιρία μας απέστειλε την από 17-02-2022 συμπληρωματική επιστολή, στην οποία αναφέρουμε επί λέξει τα εξής: «Όπως σας αναφέραμε στην από 19/1/2022 επιστολή μας το Κόστος εγγυητικής επιστολής δεν ξεπερνάει τα 30€ από το ταμείο παρακαταθηκών. Βεβαίωση πιστοληπτικής ικανότητας δεν ζητείται από την διακήρυξη. Σχετικά με συσκευές ... η εταιρία μας τις αγόρασε το 2013 και έχουν ήδη αποσβεστεί (σχετικό 1). Ότι αφορά τις στολές, αλεξίσφαιρα, κινητά σας αποστέλλουμε την κατάσταση παγίων όπου φαίνεται ότι έχουν αποσβεστεί (σχετικό 2) Για το ασφαλιστήριο συμβόλαιο όπως σας αναφέραμε στην από 19/1/2022 επιστολή μας ότι : «Η εταιρία διαθέτει ασφαλιστήριο συμβόλαιο το οποίο κατανέμεται η αξία του στα έργα που διαθέτει ανάλογα με τα άτομα και το ποσό της σύμβασης και αναλογικά για το συγκεκριμένο έργο είναι : 50,00€». Σας καταθέτουμε αντίγραφο του ασφαλιστηρίου με την παρούσα ως σχετικό 3».

Συμυποβάλαμε δε με το ανωτέρω δεύτερο έγγραφό μας τα εξής αποδεικτικά στοιχεία:

- Βεβαίωση του ... για την παροχή υπηρεσιών ... προς την εταιρία μας με σύμβαση αορίστου χρόνου (ΣΧΕΤ.2).

- Κατάσταση παγίων της εταιρίας μας όπου φαίνεται ότι έχουν αποσβεστεί (ΣΧΕΤ.3α, 3β, 3γ).

- Ασφαλιστήριο συμβόλαιο της εταιρίας ... (ΣΧΕΤ.4).

Από τον συνδυασμό των ανωτέρω αποδεικτικών στοιχείων αποδεικνύεται πέραν πάσης αμφιβολίας ότι το διοικητικό κόστος που υπολόγισε η εταιρία μας στην πραγματικότητα υπερκαλύπτει τα αναγκαία διοικητικά κόστη για την κάλυψη των αναγκών της σύμβασης. Συγκεκριμένα, το κόστος για συσκευές ..., στολές, αλεξίσφαιρα, κινητά έχει ήδη αποσβεσθεί και άρα το ποσό των 20,286€ που υπολογίσαμε για «Λοιπά έξοδα, κόστος διοίκησης, επόπτευσης, απόσβεση αναλώσιμων κινητών, συσκευών ... και

Αριθμός απόφασης: 790/2022

λοιπά λειτουργικά έξοδα» στην πραγματικότητα υπάρχει για να καλύπτει μόνο έκτακτες ανάγκες.

Κατόπιν των ανωτέρω, η Επιτροπή του διαγωνισμού με το 2^ο Πρακτικό ελέγχου των οικονομικών προσφορών, το οποίο εγκρίθηκε με την προσβαλλόμενη απόφαση, έκρινε τα εξής ως προς την επάρκεια του διοικητικού κόστους της εταιρίας μας:

«Με την αρ. πρωτ. ΑΜ 652422/20.01.2022 επιστολή της η διαγωνιζόμενη εταιρεία «...» υπέβαλε μέσω του ΕΣΗΔΗΣ στις 19.01.2022 το σχετικό έγγραφο “ΑΠΟΣΑΦΗΝΙΣΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΟΥ ΥΠΟΦΑΚΕΛΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ”, με το οποίο ισχυρίζεται ότι με τις υφιστάμενες συμβάσεις που ήδη εκτελεί η εταιρεία, διαθέτει ήδη τον απαιτούμενο εποπτικό μηχανισμό και αναλύει στη συνέχεια ποια επιμέρους ποσά έχει υπολογίσει για το διοικητικό κόστος των 299,01€ που προσέφερε για τα δύο έτη της υπό ανάθεση σύμβασης και επιπλέον υπέβαλε το έγγραφο “ΣΧΕΤΙΚΟ 1”, το οποίο αφορά την προσφορά για παροχή Τεχνικού Ασφαλείας και Ιατρού Εργασίας για την υπό ανάθεση σύμβαση από συμβουλευτική εταιρεία...Με την αρ. πρωτ. ΑΜ 653767/18.02.2022 επιστολή της η διαγωνιζόμενη εταιρεία «...» υπέβαλε εμπρόθεσμα μέσω του ΕΣΗΔΗΣ στις 17.02.2022 τα συμπληρωματικά στοιχεία που ζήτησε η Επιτροπή Διαγωνισμού προς τεκμηρίωση της ανάλυσής της, για το προσφερόμενο ποσό διοικητικού κόστους για τα δύο έτη της υπό ανάθεση σύμβασης, με τα σχετικά έγγραφα “ΣΥΝΟΔΕΥΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΔΙΕΥΚΡΙΝΗΣΕΩΝ”, “ΣΧΕΤΙΚΟ 1” το οποίο αφορά αγορά συσκευών ... που έχουν ήδη αποσβεστεί, “ΣΧΕΤΙΚΟ 2” το οποίο περιλαμβάνει καταστάσεις παγίων (στολές, αλεξίσφαιρα, κινητά κλπ) που έχουν ήδη αποσβεστεί και “ΣΧΕΤΙΚΟ 3” αντίγραφο του ασφαλιστηρίου συμβολαίου που η εταιρεία διαθέτει.

Η Επιτροπή Διαγωνισμού, έλεγξε αναλυτικά όλα τα υποβληθέντα συμπληρωματικά έγγραφα και στοιχεία της εταιρίας «...» και τα έκρινε επαρκή.».

Επομένως, νομίμως κατ' ενάσκηση της διακριτικής της ευχέρειας, η αναθέτουσα αρχή εκτίμησε ότι υπό τις συγκεκριμένες συνθήκες της διενεργούμενης διαγωνιστικής διαδικασίας, σε συνδυασμό προς τις παρεχόμενες από την εταιρία μας πλήρεις και αναλυτικές διευκρινίσεις, το

Αριθμός απόφασης: 790/2022

προσφερόμενο από εμάς ποσό διοικητικού κόστους, το οποίο αντιστοιχεί στις εν γένει λειτουργικές δαπάνες της επιχείρησης και τα επιμέρους κοστολογήσιμα στοιχεία της διακήρυξης, είναι εύλογο, ώστε να καλύπτονται στοιχειωδώς οι λειτουργικές ανάγκες εκτέλεσης της σύμβασης που πρόκειται να συναφθεί. Άλλωστε, η άσκηση της διακριτικής ευχέρειας της αναθέτουσας αρχής να εκτιμά τον εύλογο χαρακτήρα του διοικητικού κόστους ελέγχεται μόνο ως προς την υπέρβαση των άκρων ορίων της. Εν προκειμένω, μάλιστα, η οικονομική προσφορά της εταιρίας μας δεν έχει συμπεριλάβει μηδενικό ή αμελητέο, αλλά σημαντικό για τα δεδομένα της προκείμενης σύμβασης και τη συσχέτισή τους με τις δυνατότητες και την αποδεικνυόμενη λειτουργία, οργάνωση και δομή της εταιρίας μας διοικητικό κόστος, ποσού ύψους περίπου 300 ευρώ, το οποίο παρίσταται κατά τα διδάγματα της κοινής λογικής και πείρας εύλογο ώστε να καλύπτονται στοιχειωδώς οι λειτουργικές ανάγκες εκτέλεσης της σύμβασης οι δε οικείες εξηγήσεις που παρείχε η εταιρία μας προς την αναθέτουσα με νόμιμη αιτιολογία κρίθηκαν ως επαρκείς (βλ. ΔΕφ Θεσ/νίκης 118/2020, ΑΕΠΠ 1644/2020, 1666/2020). Επί τη βάση των ανωτέρω στοιχείων, η προσβαλλόμενη απόφαση κρίνεται πλήρως αιτιολογημένη, σε κάθε δε περίπτωση δεν προκύπτει ότι η ενάσκηση της διακριτικής ευχέρειας της αναθέτουσας αρχής περί τη μη κατάγνωση ασυνήθως χαμηλού ύψους της οικονομικής προσφοράς της εταιρίας μας έλαβε χώρα καθ' υπέρβαση των άκρων ορίων της ευχέρειας αυτής(βλ. ΔΕφΑθ 380/2020, ΔΕφ Θεσ/νίκης 118/2020, ΔΕφΛαρ 11/2022, ΑΕΠΠ 49/2018,1329/2019, 1362/2019, 1399/2019, 88/2020).

(γ) Σε κάθε περίπτωση, οι αιτιάσεις της προσφεύγουσας περί του υποτιθέμενα μη εύλογου ύψους του διοικητικού κόστους της εταιρίας μας πρέπει να απορριφθούν πρωτίστως ως προδήλως αόριστες και άρα απαράδεκτες. Τούτο διότι η προσφεύγουσα όλως αόριστα και αναπόδεικτα, χωρίς να προσκομιστεί κανένα στοιχείο προς επίρρωση των ισχυρισμών της, επικαλείται ότι διοικητικό κόστος δήθεν δεν είναι εύλογο. Συνεπώς, όλοι οι ισχυρισμοί της προσφεύγουσας προβάλλονται αορίστως, χωρίς να μπορεί να αιτιολογηθεί με βάση αυτούς ότι η αναθέτουσα υπερέβη τα άκρα όρια της διακριτικής της ευχέρειας και συνεπώς η κρίση της δεν δύναται να ελεγχθεί περαιτέρω από την ΑΕΠΠ. (πρβλ. ΑΕΠΠ 1644/2020, 49/2018,1329/2019,

Αριθμός απόφασης: 790/2022

1362/2019, 1399/2019, 88/2020, 1644/2020, 1666/2020), και πρέπει να απορριφθούν πρωτίστως ως αναπόδεικτοι και αόριστοι. Άλλωστε, όπως κρίθηκε με την απόφαση 362/2021 του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών: «17. Επειδή, από τα ανωτέρω εκτιθέμενα πραγματικά δεδομένα προκύπτει ότι όσα προβλήθηκαν με την προδικαστική προσφυγή της αιτούσας δεν συνιστούν ειδικούς και συγκεκριμένους ισχυρισμούς περί του ασυνήθιστα χαμηλού της οικονομικής προσφοράς της ... Τούτο διότι, ανεξάρτητα αν μόνη η επίκληση ορισμένων ποσών από συγκεκριμένο οικονομικό φορέα αρκεί για να θέσει υπό αμφισβήτηση τη σοβαρότητα της οικονομικής προσφοράς άλλου διαγωνιζόμενου, πάντως, εν προκειμένω, η αιτούσα, αμφισβητώντας τη νομιμότητα αποδοχής της οικονομικής προσφοράς της ανωτέρω συμμετέχουσας, επιχείρησε να τεκμηριώσει τους σχετικούς ισχυρισμούς της, αναφερόμενη σε υποθετικούς και αυθαίρετους υπολογισμούς. Ειδικότερα, προβλήθηκε ότι το κόστος υλικών και αναλώσιμων που ανέφερε στην οικονομική προσφορά της η ... ως απαραίτητο για την εκτέλεση της προς ανάθεση σύμβασης, είναι υπερβολικά χαμηλό, κατ' επίκληση του μεγάλου αριθμού των εγκαταστάσεων τις οποίες αφορά η παρεχόμενη υπηρεσία καθαριότητας και της διασποράς τους, καθώς και της απαίτησης για αποκλειστική χρήση του εξοπλισμού για τις ανάγκες της σύμβασης. Όμως, με την προδικαστική προσφυγή δεν γίνεται επίκληση συγκεκριμένων αριθμητικών δεδομένων προς κοστολόγηση των ανωτέρω στοιχείων, σε συσχέτιση με την προϋπολογισθείσα δαπάνη του διαγωνισμού, καθώς και με τυχόν απόκλιση των επιμέρους τιμών της οικονομικής προσφοράς της... από τις κρατούσες στην αγορά οικείες τιμές. Ακόμη, αυθαίρετως υπολογίστηκε με την προδικαστική προσφυγή το κόστος των επιμέρους στοιχείων, από τα οποία συντίθεται το εύλογο ποσοστό διοικητικού κόστους και οι σχετικοί ισχυρισμοί ήδη αντικρούστηκαν ειδικώς από την ως άνω συμμετέχουσα με την παρέμβασή της ενώπιον της Α.Ε.Π.Π. ... Κατά συνέπεια, δεν συνιστούν ικανά και πρόσφορα στοιχεία για τη στοιχειοθέτηση της υπέρβασης των άκρων ορίων της διακριτικής ευχέρειας της αναθέτουσας αρχής, όσον αφορά την εκτίμησή της ότι η οικονομική προσφορά της ... δεν φαίνεται ασυνήθιστα χαμηλή, ενόψει του ότι στην ίδια οικονομική προσφορά, πάντως, προβλέπεται κάποιο περιθώριο κέρδους, που ανάγεται στις επιχειρηματικές επιλογές της

Αριθμός απόφασης: 790/2022

συγκεκριμένης εταιρείας (ΕΑ ΣΤΕ 108/2014). Κατόπιν αυτών, οι ανωτέρω προβληθέντες με την προδικαστική προσφυγή ισχυρισμοί της αιτούσας, ως μη ουσιώδεις, δεν έχρηζαν απάντησης και πιθανολογείται ότι νομίμως απορρίφθηκαν με την προσβαλλόμενη 923/2021 απόφαση της Α.Ε.Π.Π., πρέπει δε να απορριφθούν τα αντιθέτως προβαλλόμενα με την αίτηση αναστολής.».

Επικουρικά, οι ισχυρισμοί της προσφεύγουσας για τον υποτιθέμενα ασυνήθιστα χαμηλό χαρακτήρα του διοικητικού κόστους της προσφοράς μας είναι και επί της ουσίας αναληθείς και αβάσιμοι.

Συγκεκριμένα:

- Η εταιρία μας προσκόμισε βεβαίωση του ... περί του ότι η εταιρία μας είναι ενταγμένη στο σύστημα υπηρεσιών ..., με σύμβαση αορίστου χρόνου. Από το εν λόγω έγγραφο προκύπτει η αγορά συσκευών ... που έχει ήδη αποσβεστεί και άρα νομίμως στο πλαίσιο της διακριτικής της ευχέρειας η αναθέτουσα αρχή έκρινε επαρκές το συγκεκριμένο αποδεικτικό έγγραφο. Σε κάθε περίπτωση, στο ποσό των 20,286 ευρώ δύναται να συμπεριληφθεί αναλογικό κόστος χρήσης συσκευής κινητής τηλεφωνίας.

- Όσον αφορά τα αναλώσιμά μας, όπως συνομολογεί και η προσφεύγουσα, από το μητρώο παγίων που προσκομίσαμε προκύπτει ότι έχει αποσβεσθεί. Όσον αφορά δε το κόστος συντήρησης, αυτό επιμερίζεται αναλογικά στα έργα μας, και άρα το αναλογικό ποσό επιβάρυνσης της συγκεκριμένης σύμβασης εντάσσεται στο ποσό των 20,286 ευρώ που υπολογίσαμε για λοιπά έξοδα.

- Όσον αφορά το κόστος των εγγυητικών επιστολών συμμετοχής και καλής εκτέλεσης, για τα οποία μας μέμφεται η προσφεύγουσα, επισημαίνεται καταρχήν ότι η εγγυητική επιστολή συμμετοχής έχει ήδη συμπεριληφθεί στον φάκελο της προσφοράς μας, το δε κόστος της έχει αποσβεσθεί και δεν θα επιβαρύνει επιπροσθέτως το διοικητικό κόστος εκτέλεσης του έργου. Συνεπώς, το κόστος έκδοσης της εγγυητικής επιστολής συμμετοχής δεν απαιτείται να συμπεριληφθεί επιπροσθέτως στο διοικητικό κόστος εκτέλεσης του έργου, ως αβάσιμα ισχυρίζεται η προσφεύγουσα. Άλλωστε, σύμφωνα με την παρ.3 του άρθρου 73 Ν.4412/2016, με την προσκόμιση της εγγυητικής

Αριθμός απόφασης: 790/2022

επιστολής καλής εκτέλεσης η αναθέτουσα αρχή επιστρέφει την εγγυητική επιστολής συμμετοχής.

Επίσης, η εταιρία μας υπολόγισε νομίμως το κόστος εγγυητικής επιστολής καλής εκτέλεσης σε ύψος 30 ευρώ, διότι:

Στο άρθρο 7 της Διακήρυξης του διαγωνισμού προβλέπεται ότι: [...] Άρα, η εγγύηση καλής εκτέλεσης αφορά καταρχήν ποσό $[120.000 * 5\%] = 6.000$ ευρώ. Περαιτέρω, για την εγγυοδοτική παρακαταθήκη του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων καταβάλλονται δικαιώματα κατά τη σύσταση 5% επί του ποσού παρακατάθεσης, (βλ. <https://www.tpd.gr/roia-einai-ta-eidi-parakatathikis>), και άρα εν προκειμένω: $6.000 * 5\% = 30$ ευρώ. Εξάλλου, το ποσό των 50 ευρώ, που επικαλείται η προσφεύγουσα είναι το ανώτερο ποσό εγγυοδοτικής παρακαταθήκης που ενδέχεται να καταβληθεί, ενώ στην προκειμένη περίπτωση, όπως ανωτέρω υπολογίσαμε, το ποσό της εγγυοδοτικής παρακαταθήκης ανέρχεται σε 30 ευρώ.

Με βάση όλα τα παραπάνω οι ισχυρισμοί της προσφεύγουσας περί ασυνήθιστα χαμηλού διοικητικού κόστους πρέπει να απορριφθούν πρωτίστως ως αόριστοι και αναπόδεικτοι, στο μέτρο που δεν παραθέτει κανέναν συγκεκριμένο υπολογισμό για το κατά την κρίση της εύλογο διοικητικό κόστος, πολύ περισσότερο δε δεν παραθέτει κανένα αποδεικτικό στοιχείο προς απόδειξη των ισχυρισμών της. Σε κάθε περίπτωση, προκύπτει α) αφενός από το υψηλό ποσό διοικητικού κόστους που υπολογίσαμε που σε καμία περίπτωση δεν εξομοιώνεται με μηδενικό και β) αφετέρου από τους αναλυτικούς υπολογισμούς των επιμέρους κονδυλίων που αποδεικνύουν την ορθότητα και ακρίβεια των υπολογισθέντων ποσών, ότι υπολογίσαμε εύλογο ποσό διοικητικού κόστους και πάντως σε καμία περίπτωση δεν είναι ασυνήθως χαμηλό, σε βαθμό που να μπορεί να θεωρηθεί ότι η ενάσκηση της διακριτικής ευχέρειας της αναθέτουσας αρχής περί τη μη κατάγνωση ασυνήθως χαμηλού ύψους της οικονομικής προσφοράς της εταιρίας μας έλαβε χώρα καθ' υπέρβαση των άκρων ορίων της ευχέρειας αυτής (βλ. ΔΕφαΘ 380/2020, ΔΕφ Θεσ/νίκης 66/2021, 118/2020, ΔΕφ Λαρ 11/2022, ΑΕΠΠ 1644/2020, 1666/2020, 1329/2019) [...]].

17. Επειδή σύμφωνα με το άρθρο 253 του ν.4412/2016 ορίζεται ότι: «1. Οι αναθέτοντες φορείς αντιμετωπίζουν τους οικονομικούς φορείς

Αριθμός απόφασης: 790/2022

ισότιμα και χωρίς διακρίσεις και ενεργούν με διαφάνεια, τηρώντας την αρχή της αναλογικότητας, της αμοιβαίας αναγνώρισης, της προστασίας των δικαιωμάτων των ιδιωτών, της προστασίας του ανταγωνισμού, της προστασίας του περιβάλλοντος και της βιώσιμης και αειφόρου ανάπτυξης και λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα, ώστε να διασφαλίζεται η αποτελεσματικότητα των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων [...]».

18. Επειδή το άρθρο 313 του Ν. 4412/2016 ορίζει ότι: «1. Όταν οι προσφορές φαίνονται ασυνήθιστα χαμηλές σε σχέση με τα έργα, τα αγαθά ή τις υπηρεσίες, οι αναθέτοντες φορείς απαιτούν από τους οικονομικούς φορείς να εξηγήσουν, εντός αποκλειστικής προθεσμίας δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής πρόσκλησης του αναθέτοντος φορέα, την τιμή ή το κόστος που προτείνουν στην προσφορά.

2. Οι εξηγήσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 μπορεί να αφορούν ιδίως:

α) τα οικονομικά χαρακτηριστικά της μεθόδου κατασκευής, της διαδικασίας παρασκευής ή των παρεχόμενων υπηρεσιών,

β) τις επιλεγείσες τεχνικές λύσεις ή τις εξαιρετικά ευνοϊκές συνθήκες που διαθέτει ο προσφέρων, για την προμήθεια των προϊόντων ή την παροχή των υπηρεσιών ή για την εκτέλεση του έργου,

γ) την πρωτοτυπία του έργου, των προϊόντων ή των υπηρεσιών που προτείνονται από τον προσφέροντα,

δ) τη συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις της παρ. 2 του άρθρου 253,

ε) τη συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις του άρθρου 336,

στ) το ενδεχόμενο χορήγησης κρατικής ενίσχυσης στον προσφέροντα.

3. Ο αναθέτων φορέας αξιολογεί τις παρεχόμενες πληροφορίες σε συνεννόηση με τον προσφέροντα. Μπορεί να απορρίψει την προσφορά μόνο εάν τα παρεχόμενα στοιχεία δεν εξηγούν κατά τρόπο ικανοποιητικό το χαμηλό επίπεδο της τιμής ή του κόστους που προτείνεται, λαμβανομένων υπόψη των στοιχείων που αναφέρονται στην παρ. 2. Οι αναθέτοντες φορείς απορρίπτουν την προσφορά, εάν διαπιστώσουν ότι η προσφορά είναι ασυνήθιστα χαμηλή, διότι δεν συμμορφώνεται με τις ισχύουσες υποχρεώσεις της παρ. 2 του άρθρου 253 [...]».

Αριθμός απόφασης: 790/2022

19. Επειδή το άρθρο 346 του Ν. 4412/2016 ορίζει ότι: «Κάθε ενδιαφερόμενος, ο οποίος έχει ή είχε συμφέρον να του ανατεθεί σύμβαση των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 1 του άρθρου 1 και έχει υποστεί ή ενδέχεται να υποστεί ζημία από εκτελεστή πράξη ή παράλειψη της αναθέτουσας αρχής κατά παράβαση της ευρωπαϊκής ή εσωτερικής νομοθεσίας, έχει δικαίωμα να προσφύγει στην Αρχή Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών (ΑΕΠΠ), σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στο άρθρο 360 και να ζητήσει προσωρινή προστασία, σύμφωνα με το άρθρο 366, ακύρωση παράνομης πράξης ή παράλειψης της αναθέτουσας αρχής, σύμφωνα με το άρθρο 367 ή ακύρωση σύμβασης η οποία έχει συναφθεί παράνομα, σύμφωνα με το άρθρο 368».

20. Επειδή το άρθρο 360 του ν. 4412/2016 ορίζει ότι «1. Κάθε ενδιαφερόμενος ο οποίος έχει ή είχε συμφέρον να του ανατεθεί συγκεκριμένη σύμβαση του νόμου αυτού και έχει ή είχε υποστεί ή ενδέχεται να υποστεί ζημία από εκτελεστή πράξη ή παράλειψη της αναθέτουσας αρχής κατά παράβαση της νομοθεσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της εσωτερικής νομοθεσίας, υποχρεούται, πριν από την υποβολή των προβλεπόμενων στον Τίτλο 3 ένδικων βοηθημάτων, να ασκήσει προδικαστική προσφυγή ενώπιον της ΑΕΠΠ κατά της σχετικής πράξης ή παράλειψης της αναθέτουσας αρχής».

21.Επειδή στο άρθρο 68 «Συμβάσεις εργολαβίας εταιρειών παροχής υπηρεσιών» του Ν. 3863/2010, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 22 του Ν. 4144/2013 (ΦΕΚ 88/ Α), ορίζεται ότι:

«1. Η εκάστοτε αναθέτουσα αρχή, δηλαδή το Δημόσιο, τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.), οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.), οι φορείς και οι οργανισμοί του δημόσιου τομέα, όπως αυτός προσδιορίζεται από τις οικείες διατάξεις, η οποία (αρχή) αναθέτει απευθείας ή προκηρύσσει διαγωνισμό για την ανάθεση παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ή/και φύλαξης, υποχρεούται να ζητά από τις εταιρείες παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ή/και φύλαξης (εργολάβοι) να αναφέρουν στην προσφορά τους, εκτός των άλλων, τα εξής:

- α) Τον αριθμό των εργαζομένων που θα απασχοληθούν στο έργο.
- β) Τις ημέρες και τις ώρες εργασίας.

Αριθμός απόφασης: 790/2022

γ) Τη συλλογική σύμβαση εργασίας στην οποία τυχόν υπάγονται οι εργαζόμενοι.

δ) Το ύψος του προϋπολογισμένου ποσού που αφορά τις πάσης φύσεως νόμιμες αποδοχές αυτών των εργαζομένων.

ε) Το ύψος των ασφαλιστικών εισφορών με βάση τα προϋπολογισθέντα ποσά.

στ) Τα τετραγωνικά μέτρα καθαρισμού ανά άτομο, όταν πρόκειται για καθαρισμό χώρων.

Οι εταιρείες παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ή/και φύλαξης (εργολάβοι) υποχρεούνται, με ποινή αποκλεισμού, να εξειδικεύουν σε χωριστό κεφάλαιο της προσφοράς τους τα ως άνω στοιχεία. Στην προσφορά τους πρέπει να υπολογίζουν εύλογο ποσοστό διοικητικού κόστους παροχής των υπηρεσιών τους, των αναλώσιμων, του εργολαβικού τους κέρδους και των νόμιμων υπέρ Δημοσίου και τρίτων κρατήσεων. Επιπροσθέτως, υποχρεούνται να επισυνάπτουν στην προσφορά αντίγραφο της συλλογικής σύμβασης εργασίας στην οποία τυχόν υπάγονται οι εργαζόμενοι [...].»

22. Επειδή στην επίμαχη Διακήρυξη προβλέπεται ότι: «[...] 7.3 Εγγύηση Καλής Εκτέλεσης

Κατά την υπογραφή της Σύμβασης ο Ανάδοχος καταθέτει εγγύηση καλής εκτέλεσης ύψους 5% επί της αξίας της Σύμβασης περιλαμβανομένου του προβλεπόμενου ποσού για έκτακτη ανάγκη, εκτός Φ.Π.Α., για τη διάρκεια των (3) τριών ετών (συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος προαίρεσης για παράταση της σύμβασης για ένα επιπλέον έτος). Η Εγγυητική Επιστολή Καλής Εκτέλεσης που θα εκδώσει ο Ανάδοχος θα είναι υποχρεωτικά σύμφωνη με το Υπόδειγμα Β2 του Προσαρτήματος (Β) της παρούσας [...] ΑΡΘΡΟ 13: ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ (ΥΠΟ)ΦΑΚΕΛΟΥ «ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ»

13.1 Στον (Υπο)φάκελο με την ένδειξη «Οικονομική Προσφορά» περιλαμβάνεται η οικονομική προσφορά του διαγωνιζόμενου. Η Οικονομική Προσφορά υποβάλλεται ηλεκτρονικά επί ποινή αποκλεισμού.

Η Οικονομική Προσφορά, συντάσσεται συμπληρώνοντας την αντίστοιχη ειδική ηλεκτρονική φόρμα του συστήματος, στην οποία καταχωρείται τη συνολική προσφερόμενη δαπάνη που αντιστοιχεί στα τρία (3) έτη

Αριθμός απόφασης: 790/2022

συμπεριλαμβανομένου δηλαδή του δικαιώματος της ... για την παράταση της σύμβασης για ένα επιπλέον έτος. Στην συνέχεια, το σύστημα παράγει σχετικό ηλεκτρονικό αρχείο, σε μορφή pdf, το οποίο υπογράφεται ηλεκτρονικά και υποβάλλεται από τον προσφέροντα.

Επίσης ο προσφέρων επισυνάπτει σε ξεχωριστό ηλεκτρονικό αρχείο σε μορφή pdf συμπληρωμένο το Έντυπο της Οικονομικής Προσφοράς ΓΔήλωση και Πίνακες (I) και (II)¹ του Προσαρτήματος (Δ) της παρούσης, το οποίο θα πρέπει να είναι ηλεκτρονικά υπογεγραμμένο από τον ίδιο τον διαγωνιζόμενο (σε περίπτωση φυσικού προσώπου), ή τον νόμιμο εκπρόσωπο (σε περίπτωση νομικού προσώπου ή ένωσης). Σε αντίθετη περίπτωση η οικονομική προσφορά θεωρείται ανυπόστατη και ο διαγωνιζόμενος αποκλείεται.

Το «Έντυπο Οικονομικής Προσφοράς» της Διακήρυξης, θα πρέπει να συνοδεύεται, επί ποινή αποκλεισμού, από αντίγραφο της συλλογικής σύμβασης εργασίας στην οποία υπάγονται οι εργαζόμενοι.

Για τη σύνταξη του Εντύπου Οικονομικής Προσφοράς της Διακήρυξης οι οικονομικοί φορείς θα πρέπει να συμπληρώσουν τα στοιχεία του Πίνακα (I): «Υπολογισμός κόστους φύλαξης ανά εργαζόμενο - φύλακα» για κάθε εργαζόμενο φύλακα, μη συμπεριλαμβανομένου του Υπεύθυνου της Ομάδας Φύλαξης, ώστε να προκύψει το συνολικό ετήσιο κόστος εργασίας κάθε εργαζόμενου καθώς και το συνολικό κόστος εργασίας κάθε εργαζόμενου για δύο (2) έτη. Οι Διαγωνιζόμενοι καταχωρούν στον Πίνακα (I) τον προσφερόμενο μηνιαίο μισθό (με τα επιδόματα προϋπηρεσίας - γάμου), βάσει του οποίου υπολογίζονται τα ωρομίσθια του ίδιου Πίνακα.

Επισημαίνεται, ότι ο προσφερόμενος μηνιαίος μισθός πρέπει να είναι ίσος ή μεγαλύτερος από τον νόμιμο κατώτατο μισθό, δηλαδή θα πρέπει να είναι ίσος ή μεγαλύτερος από τον νόμιμο κατώτατο μισθό, όπως αυτός ορίζεται από την απόφαση υπ' αριθμ. οικ. 4241/127 ΦΕΚ Β/173/30.01.2019 της Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Αλληλεγγύης.

Ακολούθως, συμπληρώνεται ο Πίνακας (II) «Οικονομική Προσφορά Υπηρεσιών Φύλαξης του Υπόγειου Χώρου στάθμευσης «...» », όπου μεταφέρεται το Συνολικό κόστος εργασίας για το σύνολο των εργαζομένων από τον Πίνακα (I) για δύο(2) έτη. Στον πίνακα αυτό θα πρέπει να

Αριθμός απόφασης: 790/2022

συμπληρωθεί από του διαγωνιζόμενους, το Διοικητικό Κόστος και τα Γενικά Έξοδα καθώς και το Εργολαβικό Κέρδος για δύο (2) έτη. Για τον υπολογισμό της Προσφερόμενης Δαπάνης για δύο (2) έτη προστίθεται το προβλεπόμενο ποσό για έκτακτες ανάγκες. Υπολογίζεται η Προσφερόμενη Δαπάνη για δύο(2) έτη και για ένα (1) επιπλέον έτος. Τέλος από τα παραπάνω προκύπτει η Συνολική Προσφερόμενη Δαπάνη και για τα τρία (3) έτη, συμπεριλαμβανομένης δηλαδή της μονοετούς παράτασης.

13.2 Κριτήριο ανάθεσης της σύμβασης θα είναι η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά αποκλειστικά βάσει της τιμής. Ο μειοδότης προκύπτει από τη χαμηλότερη συνολική προσφερόμενη δαπάνη για τα (3) έτη του Πίνακα II.

Οι οικονομικές προσφορές που θα δοθούν δεν θα υπερβαίνουν το αντίστοιχο ποσό της συνολικής εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης της, επί ποινή αποκλεισμού.

Οι τιμές στην οικονομική προσφορά θα πρέπει να δίδονται σε ΕΥΡΩ και θα αναγράφονται ολογράφως και αριθμητικώς. Σε περίπτωση υπέρβασης, στην Οικονομική Προσφορά διαγωνιζομένου, αναντιστοιχίας της ολογράφως και της αριθμητικώς καταγεγραμμένης τιμής υπερισχύει ολόγραφη αναγραφή και η Επιτροπή Διαγωνισμού προβαίνει στη διόρθωση βάσει της ολόγραφης αναγραφής της τιμής και χρησιμοποιεί για την κατάταξη των προσφορών τη διορθωμένη πλέον προσφορά του διαγωνιζομένου.

Η αναγραφή της τιμής σε ΕΥΡΩ, μπορεί να γίνεται με δύο δεκαδικά ψηφία, εφόσον χρησιμοποιείται σε ενδιάμεσους υπολογισμούς. Το γενικό σύνολο στρογγυλοποιείται σε δυο δεκαδικά ψηφία, προς τα άνω εάν το τρίτο δεκαδικό ψηφίο είναι ίσο ή μεγαλύτερο του πέντε και προς τα κάτω εάν είναι μικρότερο του πέντε.

Στην Οικονομική Προσφορά περιλαμβάνεται η αμοιβή του Αναδόχου του προσωπικού και των συνεργατών του και τα οποιαδήποτε γενικά και ειδικά έξοδα του, συμπεριλαμβανομένων και των αμοιβών και ασφαλιστικών εισφορών όλων των προσώπων που θα απασχολήσει για την εκτέλεση της σύμβασης, των σχετικών δαπανών μετακίνησης και δαπάνης αυτών, υποχρεώσεων ασφάλισης, των σχετικών αδειών, καθώς και κάθε είδους φορολογικές ή άλλες επιβάρυνσης υπέρ του δημοσίου ή οποιουδήποτε τρίτου

Αριθμός απόφασης: 790/2022

καθώς και το όφελος του και γενικά κάθε δαπάνη, έστω και αν δεν κατονομάζονται ρητά, που είναι απαραίτητη για την εκτέλεση της σύμβασης.

Επισημαίνεται ότι ο φόρος και οποιεσδήποτε άλλες νόμιμες επιβαρύνσεις περιλαμβάνονται στην προσφερόμενη δαπάνη.

Καθ' όλη τη διάρκεια της Σύμβασης η τιμή αυτή είναι και θα παραμείνει σταθερή και δεν υπόκειται σε αναθεώρηση ή επικαιροποίηση για οποιοδήποτε λόγο ή αιτία.

Εφιστάται η προσοχή των οικονομικών φορέων στην ορθή συμπλήρωση του Εντύπου της Οικονομικής Προσφοράς σύμφωνα με όσα ορίζονται στο παρόν άρθρο.

Οποιαδήποτε διόρθωση, διαγραφή, παραπομπή ή γενικά αλλοίωση του κειμένου του Εντύπου της Οικονομικής Προσφοράς ή και διατύπωση σχολίων ή αιρέσεων ή όρων σε αυτό, θα θεωρηθούν ως επιφυλάξεις επί των όρων του οικονομικού φορέα και θα οδηγήσουν στην απόρριψη της οικονομικής προσφοράς του Διαγωνιζομένου που τις διατυπώνει.

Δεν περιλαμβάνεται στα προσφερόμενα ποσά ο ΦΠΑ, ο οποίος βαρύνει την ...

13.3 Σύμφωνα με το άρθρο 68 του Ν. 3863/10 όπως αυτό ισχύει σήμερα, οι εταιρείες παροχής υπηρεσιών φύλαξης υποχρεούνται, επί ποινή αποκλεισμού, να εξειδικεύσουν στην οικονομική τους προσφορά τα εξής:

- α) Τον αριθμό των εργαζομένων που θα απασχοληθούν στη σύμβαση,
- β) Τις ημέρες και ώρες εργασίας,

γ) Την ισχύουσα Συλλογική σύμβαση εργασίας στην οποία υπάγονται οι εργαζόμενοι ή την ατομική σύμβαση εργασίας των εργαζομένων που προτείνει ο οικονομικός φορέας να απασχοληθούν στο πλαίσιο της σύμβασης αυτής, (θα επισυναφθούν τα σχετικά αντίγραφα),

δ) Το ύψος του προϋπολογιζόμενου ποσού που αφορά τις πάσης φύσεως νόμιμες αποδοχές αυτών των εργαζομένων,

ε) Το ύψος των ασφαλιστικών εισφορών με βάση τα προϋπολογισθέντα ποσά των αποδοχών.

Στην προσφορά τους πρέπει να περιλαμβάνουν εύλογο ποσοστό για το διοικητικό κόστος παροχής των υπηρεσιών τους, το εργολαβικό τους κέρδος και όλες τις νόμιμες κρατήσεις υπέρ δημοσίου και υπέρ τρίτων [...]

14.1.2 2η Φάση: Αποσφράγιση Οικονομικών Προσφορών - Ανάδειξη προσωρινού μειοδότη

Οι ηλεκτρονικοί (Υπο)φάκελοι των Οικονομικών Προσφορών όλων των προσφερόντων αποσφραγίζονται ηλεκτρονικά μέσω της αρμόδιας πιστοποιημένης στο σύστημα Επιτροπής Διαγωνισμού, σε ημερομηνία και ώρα που θα ορισθεί από την και θα κοινοποιηθεί στους προσφέροντες μέσω της λειτουργικότητας "Επικοινωνία» του συστήματος. Μετά την ηλεκτρονική αποσφράγιση των (Υπο)φακέλων «Οικονομική Προσφορά», οι διαγωνιζόμενοι, θα έχουν ηλεκτρονική πρόσβαση στο περιεχόμενο των προσφορών που αποσφραγίσθηκαν προκειμένου να λαμβάνουν γνώση των οικονομικών προσφορών που υποβλήθηκαν.

Στη συνέχεια η Επιτροπή Διαγωνισμού προβαίνει στον έλεγχο και στην αξιολόγηση των Οικονομικών Προσφορών των προσφερόντων, των οποίων τα δικαιολογητικά του (Υπο)φακέλου «Δικαιολογητικά Συμμετοχής - Τεχνική Προσφορά» έκρινε πλήρη και σύμφωνα με τους όρους και τις απαιτήσεις της παρούσας. Η Επιτροπή Διαγωνισμού συντάσσει πρακτικό το οποίο υπογράφουν όλα τα μέλη της και στο οποίο εισηγείται αιτιολογημένα την αποδοχή ή απόρριψη των οικονομικών προσφορών, την κατάταξη των προσφορών και την ανάδειξη του προσωρινού μειοδότη (προσωρινός ανάδοχος).

Επισημαίνεται ότι σε περίπτωση που οι προσφορές έχουν την ίδια ακριβώς τιμή (ισότιμες), η επιλέγει τον (προσωρινό) ανάδοχο με κλήρωση μεταξύ των οικονομικών φορέων που υπέβαλαν ισότιμες προσφορές. Η κλήρωση γίνεται ενώπιον της Επιτροπής Διαγωνισμού και παρουσία των οικονομικών φορέων που υπέβαλαν τις ισότιμες προσφορές, σε ημέρα και ώρα που θα τους γνωστοποιηθεί μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία» του συστήματος. Επισημαίνεται ότι τα αποτελέσματα της κλήρωσης ενσωματώνονται ομοίως στην κατωτέρω ενιαία απόφαση.

Τα εν λόγω αποτελέσματα όλων των ανωτέρω φάσεων («Δικαιολογητικά Συμμετοχής - Τεχνική Προσφορά» και «Οικονομική Προσφορά») επικυρώνονται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της ..., μετά από σχετική εισήγηση της Επιτροπής Διαγωνισμού. Η απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της ... κοινοποιείται με επιμέλεια της Επιτροπής Διαγωνισμού

Αριθμός απόφασης: 790/2022

στους προσφέροντες μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνίας» του ΕΣΗΔΗΣ, μαζί με αντίγραφο των πρακτικών της διαδικασίας ελέγχου και αξιολόγησης των (Υπο) φακέλων «Δικαιολογητικά Συμμετοχή - Τεχνική Προσφορά» και «Οικονομική Προσφορά».

Κατά της ανωτέρω απόφασης χωρούν προδικαστικές προσφυγές, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 14.3 παρακάτω.

14.1.3 Συμπλήρωση Αποσαφήνιση πληροφοριών και δικαιολογητικών

Κατά τη διαδικασία αξιολόγησης των προσφορών, η Επιτροπή Διαγωνισμού Προσφορών της ..., τηρώντας τις αρχές της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας, διατηρεί το δικαίωμα να ζητήσει ηλεκτρονικά μέσω του συστήματος από τους οικονομικούς φορείς, όταν οι πληροφορίες ή η τεκμηρίωση που πρέπει να υποβάλλονται είναι ή εμφανίζονται ελλιπείς ή λανθασμένες, συμπεριλαμβανομένων εκείνων στο ΤΕΥΔ, ή όταν λείπουν συγκεκριμένα έγγραφα, να υποβάλουν, να συμπληρώνουν, να αποσαφηνίζουν ή να ολοκληρώνουν τις σχετικές πληροφορίες ή τεκμηρίωση εντός προθεσμίας, όχι μικρότερης των δέκα (10) ημερών και όχι μεγαλύτερης των είκοσι (20) ημερών από την ημερομηνία κοινοποίησης σε αυτούς της σχετικής πρόσκλησης, σύμφωνα με το άρθρο 310 του Ν.4412/16, όπως αυτό έχει τροποποιηθεί και ισχύει με το άρθρο 121 του Ν. 4782/21. Οι συμμετέχοντες οικονομικοί φορείς που θα υποβάλουν, ηλεκτρονικά μέσω του συστήματος ή σε έντυπη μορφή, ελλιπή στοιχεία για τα οποία η Επιτροπή θα ζητήσει συμπληρώσεις- διευκρινίσεις και δεν θα δοθούν ή θα δοθούν ελλιπείς, αποκλείονται της συμμετοχής τους από τη διαδικασία σύναψης της παρούσας σύμβασης[...].».

23. Επειδή, κατά τα παγίως γενόμενα δεκτά από τη νομολογία, η διακήρυξη του διαγωνισμού αποτελεί κανονιστική πράξη, η οποία διέπει το διαγωνισμό και δεσμεύει τόσο την αναθέτουσα αρχή, η οποία διενεργεί αυτόν (ΕΣ Πράξεις VI Τμήματος 78/2007,19/2005,31/2003), όσο και τους διαγωνιζόμενους. Η δε παράβαση των διατάξεων (όρων) αυτής, οδηγεί σε ακυρότητα των εγκριτικών πράξεων του αποτελέσματος του διαγωνισμού και των κατακυρωτικών αυτού πράξεων (ΟΛΣΤΕ 2137/1993). Κατά συνέπεια, τυχόν παράβαση ουσιώδους όρου της διακήρυξης, είτε κατά τη διάρκεια του

Αριθμός απόφασης: 790/2022

διαγωνισμού, είτε κατά τη συνομολόγηση της σύμβασης, καθιστά μη νόμιμη τη σχετική διαδικασία (ΕΣ Πράξη VI Τμήματος 78/2007).

24. Επειδή η υποχρέωση διαφάνειας έχει μεταξύ άλλων ως σκοπό να αποκλείσει τον κίνδυνο αυθαιρεσίας εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής (βλ., C-278/14, SC Enterprise Focused Solutions SRL ECLI:EU:C:2015:228,σκ. 25 και απόφαση SAG ELV Slovensko κ.λπ., C-599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 25 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία) και ο σκοπός αυτός δεν θα επιτυγχανόταν αν η αναθέτουσα αρχή μπορούσε να μην εφαρμόσει τους όρους στους οποίους η ίδια υποβλήθηκε (βλ., C-278/14, SC Enterprise Focused Solutions SRL ECLI:EU:C:2015:228,σκ. 27).

25. Επειδή η αρχή της ίσης μεταχείρισης προϋποθέτει, περαιτέρω, ότι όλοι οι όροι και τρόποι διεξαγωγής της διαδικασίας αναθέσεως πρέπει να διατυπώνονται με σαφήνεια, ακρίβεια και χωρίς αμφισημία στην προκήρυξη του διαγωνισμού ή στη συγγραφή υποχρεώσεων, κατά τρόπον ώστε, αφενός να παρέχεται σε όλους τους ευλόγως ενημερωμένους και κανονικά επιμελείς υποψηφίους η δυνατότητα να κατανοούν το ακριβές περιεχόμενό τους και να τους ερμηνεύουν με τον ίδιο τρόπο και, αφετέρου, να καθίσταται δυνατός ο εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής αποτελεσματικός και επί ίσοις όροις έλεγχος του αν οι προσφορές των υποψηφίων ανταποκρίνονται στα κριτήρια που διέπουν την εν λόγω σύμβαση (βλ., μεταξύ άλλων, για την αρχή της ίσης μεταχείρισης των οικονομικών φορέων στο πλαίσιο ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων τις αποφάσεις: της 29ης Απριλίου 2004, *Επιτροπή κατά CAS Succhi di Frutta*, C-496/99 P, EU:C:2004:236, σκέψη 110, και της 12ης Μαρτίου 2015, *eVigilo*, C-538/13, EU:C:2015:166, σκέψη 33, της 22ας Ιουνίου 1993, *Επιτροπή κατά Δανίας*, C-243/89, EU:C:1993:257, σκέψη 33, της 25ης Απριλίου 1996, *Επιτροπή κατά Βελγίου*, C-87/94, EU:C:1996:161, σκέψη 51, της 18ης Οκτωβρίου 2001, *SIAC Construction*, C-19/00, EU:C:2001:553, σκέψη 33, της 16ης Δεκεμβρίου 2008, *Μηχανική*, C-213/07, EU:C:2008:731, σκέψη 45, της 24ης Μαΐου 2016, *MT Højgaard και Züblin*, C-396/14, EU:C:2016:347, σκέψη 37, της 25ης Απριλίου 1996, *Επιτροπή κατά Βελγίου*, C-87/94, EU:C:1996:161, σκέψη 54, της 12ης Δεκεμβρίου 2002, *Universale-Bau*, C-470/99, EU:C:2002:746, σκέψη 93, της 12ης Μαρτίου 2015, *eVigilo*, C-538/13, EU:C:2015:166, σκέψη 33, της 29ης

Αριθμός απόφασης: 790/2022

Μαρτίου 2012, *SAG ELV Slovensko* κ.λπ., C-599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 36, καθώς και της 10ης Οκτωβρίου 2013, *Manova*, C-336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 31).

26. Επειδή, περαιτέρω επιβάλλεται η εφαρμογή των όρων της διακήρυξης κατά τρόπο ενιαίο για όλους τους προσφέροντες κατά την υποβολή, αλλά και αξιολόγηση προσφορών (ΔΕΕ, απόφαση της 18ης Οκτωβρίου 2001, C-19/00 *Siac Construction Ltd*, Συλλογή 2001, σ. I-7725, σκέψεις 34 και 44 και απόφαση της 25ης Απριλίου 1996, C-87/94, *Επιτροπή κατά Βελγίου*, Συλλογή 1996, σ. I-2043, σκέψη 54).

27. Επειδή οι όροι που τίθενται επί ποινή αποκλεισμού από τη διακήρυξη, αποτελούν δέσμια αρμοδιότητα της Επιτροπής Διαγωνισμού να αποκλείσει την παρουσιάζουσα έλλειψη/απόκλιση προσφορά (ΣΤΕ 743/2000), σύμφωνα με την αρχή της ισότιμης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων και της διαφάνειας της διαδικασίας, που επιβάλλει την εφαρμογή τους κατά τρόπο ενιαίο για όλους τους προσφέροντες κατά την υποβολή, αλλά και αξιολόγηση προσφορών (ΔΕΕ, απόφαση της 18ης Οκτωβρίου 2001, C-19/00 *Siac Construction Ltd*, Συλλογή 2001, σ. I-7725, σκέψεις 34 και 44 και απόφαση της 25ης Απριλίου 1996, C-87/94, *Επιτροπή κατά Βελγίου*, Συλλογή 1996, σ. I-2043, σκέψη 54)

28. Επειδή η αρχή της τυπικότητας, η οποία διέπει γενικά τη διενέργεια των διαγωνισμών (βλ. ΣΤΕ 2889/2011, 4343/2005 κ.ά. βλ. και Ε.Α. 228/2013, 111/2006, 597/2007 κ. ά.) εξυπηρετεί τις ανάγκες της διαφάνειας, της αποφυγής του κινδύνου αλλοίωσης των προσφορών και της ευχερούς εξέτασης και αξιολόγησής τους (Δ. Ράικος, *Δίκαιο Δημοσίων Συμβάσεων*, Β΄ Έκδοση, Εκδόσεις ΣΑΚΚΟΥΛΑ, 2017, σελ. 195 επ.). Σύμφωνα, δε, με την εν λόγω αρχή, δεν επιτρέπεται να τεθούν εκποδών διατάξεις της διακηρύξεως, οι οποίες θεσπίζουν υποχρέωση υποβολής με την προσφορά ορισμένων στοιχείων που απαιτούνται επί ποινή αποκλεισμού από τον διαγωνισμό.

29. Επειδή κατά την ρητώς εκπεφρασμένη με τις διατάξεις του άρθρου 68 του Ν. 3863/10 βούληση του νομοθέτη, πρέπει να υπολογίζεται εύλογο - και κατά συνεκδοχή ελέγξιμο από τις αναθέτουσες αρχές, με βάση τα διδάγματα της κοινής πείρας και λογικής και τις παρεχόμενες από τις προσφέρουσες εταιρείες εξηγήσεις, ποσοστό διοικητικού κόστους και

Αριθμός απόφασης: 790/2022

εργολαβικού κέρδους (ΣΤΕ 198/2013, ΔΕφΘεσσαλ. 344/2012, ΕλΣυν VI Τμ. 150/2014). Σε αντίθεση, ωστόσο, προς το κόστος αμοιβής του προσωπικού, που είναι δυνατόν να προσδιορίζεται επακριβώς με βάση αντικειμενικά δεδομένα, το διοικητικό κόστος, το κόστος αναλωσίμων και το εργολαβικό κέρδος αποδίδονται αναγκαστικά με ορισμένη ελαστικότητα και πρέπει να εκτιμηθούν από τον αναθέτοντα φορέα ως εύλογα, προκειμένου η προσφορά να θεωρηθεί αποδεκτή. Η κρίση αυτή της αναθέτουσας αρχής ελέγχεται ως προς την τήρηση των άκρων ορίων της διακριτικής του ευχέρειας, σύμφωνα και με τα δεδομένα της κοινής πείρας (ΕλΣυν VI Τμ. 1664/2012, 1725/2012, 143, 150, 159/2014).

30. Επειδή, για την τεκμηρίωση της προσφερόμενης τιμής, οι οικονομικοί φορείς οφείλουν να αποδείξουν με κάθε πρόσφορο τρόπο, και – ενδεικτικώς, αλλά όχι αποκλειστικώς – με αναφορά στα στοιχεία της παρ. 2 των άρθρων 88 και 313 του Ν. 4412/2016 την σοβαρότητα και την φερεγγυότητα των προσφορών τους σε σχέση με την συγκεκριμένη υπό ανάθεση σύμβαση (βλ. ΔΕΕ C–568/13, 18.12.2014, *Azienda Ospedaliero-Universitaria di Careggi-Firenze* EU:C:2014:2466, σκ. 50, C-599/10, 29.03.2021, *AE SAG ELV Slovensko* κ.λπ., EU:C:2012:191, σκέψεις 29 και 30). Και ναι μεν τα ως άνω στοιχεία αναφέρονται ενδεικτικά, και όχι περιοριστικά, τούτο, όμως, δεν σημαίνει ότι οι οικονομικοί φορείς δεν υποχρεούνται να τεκμηριώσουν την προσφερόμενη τιμή με στοιχεία κρίσιμα σε σχέση με την συγκεκριμένη σύμβαση, και όχι με την εν γένει επιχειρηματική τους δραστηριότητα ή με προηγούμενες διαγωνιστικές διαδικασίες (πρβλ. ΔΕΕ *Slovensko*, ο.π., σκ. 30, ΔΕφΑθ 120/2020). Περαιτέρω, στις περιπτώσεις αυτές, απαιτείται η ανάπτυξη μεταξύ της αναθέτουσας αρχής και του διαγωνιζομένου ενός ουσιαστικού διαλόγου, ο οποίος πρέπει να λαμβάνει χώρα σε χρόνο κατάλληλο, ήτοι κατά την αξιολόγηση των προσφορών και πριν τη λήψη της απόφασης για την ανάθεση της σύμβασης, με σκοπό την αποτροπή αυθαίρετων εκτιμήσεων της αναθέτουσας αρχής και τη διασφάλιση πραγματικού ανταγωνισμού μεταξύ των υποψηφίων αναδόχων. Στο πλαίσιο αυτό, δεν αποκλείεται, μετά την αρχική εκτίμηση των απαντήσεων των οικονομικών φορέων, να κληθούν αυτοί εκ νέου, με νέα και συγκεκριμένη πρόσκληση της αναθέτουσας αρχής,

Αριθμός απόφασης: 790/2022

να αιτιολογήσουν τα σημεία των προσφορών τους που εξακολουθούν να της προκαλούν αμφιβολίες (πρβλ. ΣΤΕ 199/2021). Επομένως, δεν αποκλείεται η δυνατότητα της αναθέτουσας αρχής να ζητήσει συμπληρωματικά στοιχεία για τη δικαιολόγηση μιας ασυνήθιστα χαμηλής οικονομικής προσφοράς, ιδιαίτερα στις περιπτώσεις, όπως στην προκείμενη, που η αρχική κλήση της αναθέτουσας αρχής για παροχή διευκρινίσεων δεν περιλαμβάνει όλα τα ερωτήματα, με βάση τα οποία θα μπορούσε να αιτιολογηθεί το χαμηλό ύψος της οικονομικής προσφοράς (βλ. ΔΕΦΑΘ 32/2019). Περαιτέρω, η αναθέτουσα αρχή οφείλει να αξιολογήσει το σύνολο των υποβαλλόμενων στοιχείων και να κρίνει επ' αυτών με αιτιολογημένη κρίση, πριν την απόφασή της για την αποδοχή ή την απόρριψη της προσφοράς. Εκ τούτων παρέπεται ότι η αξιολογική κρίση ως προς τις παρασχεθείσες εξηγήσεις επί της εκάστοτε κατατεθείσας προσφοράς διαγωνιζομένου πρέπει να γίνεται πρωτογενώς από την αναθέτουσα αρχή, η οποία οφείλει να προβεί σε ευρύ έλεγχο ουσίας των ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών, ενώ οι κρίσεις της υπόκεινται σε έλεγχο αιτιολογίας από τα αρμόδια όργανα, όπως εν προκειμένω η ΕΑΔΗΣΥ (πρβλ. ΕλΣυν Μειζ. 804/2018).

31. Επειδή σε περίπτωση κατά την οποία διαγωνιζόμενος προβάλλει ενώπιον της αναθέτουσας αρχής ειδικούς και συγκεκριμένους ισχυρισμούς περί υποβολής ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς εκ μέρους άλλου διαγωνιζομένου, γεννάται αντίστοιχη υποχρέωσή της να απαντήσει επί των προβληθέντων ουσιωδών ισχυρισμών. Η απάντηση αυτή πρέπει να είναι νομίμως αιτιολογημένη, η δε νομιμότητα και επάρκεια της σχετικής αιτιολογίας αποτελεί αντικείμενο ελέγχου από την ΕΑΔΗΣΥ (βλ. ΣΤΕ 7μ 726/2022, ΣΤΕ 199/2021, 154/2021, ΕΑ ΣΤΕ 12/2020). Ωστόσο, οι διαγωνιζόμενοι δεν εμποδίζονται να προβάλλουν το πρώτον ισχυρισμούς περί ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών έτερων προσφερόντων, με την άσκηση προδικαστικής προσφυγής, τους ενώπιον της ΕΑΔΗΣΥ (πρβλ. ΣΤΕ 7μ 726/2022, σκ. 32, ΑΕΠΠ 1554/2021, σκ. 11), προς την οποία, άλλωστε, η αναθέτουσα αρχή υποχρεούται κατ' άρθρο 365 παρ. 1 περ. β' Ν. 4412/2016 να υποβάλλει απόψεις, με τις οποίες έχει τη δυνατότητα να παραθέσει αρχική ή συμπληρωματική αιτιολογία της προσβαλλόμενης πράξης, η οποία, στην περίπτωση αυτή, μπορεί να αναφέρεται ιδίως στις αιτιάσεις του

Αριθμός απόφασης: 790/2022

προσφεύγοντος περί ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών έτερων προσφερόντων. Στην περίπτωση αυτή, εφόσον διαπιστωθεί από την ΕΑΔΗΣΥ, κατά την εξέταση προβαλλόμενων ειδικών και συγκεκριμένων ισχυρισμών του προσφεύγοντος, ότι ένας προσφέρων υπολόγισε κονδύλια για την εκτέλεση της σύμβασης, το ύψος των οποίων κρίνεται ανεπαρκές, ο αποκλεισμός του διαγωνιζομένου από τη διαδικασία ανάθεσης αποτελεί αποκλειστική αρμοδιότητα της αναθέτουσας αρχής, αφού αυτή κρίνει αιτιολογημένα ότι τα στοιχεία που παρείχε ο διαγωνιζόμενος δεν εξηγούν ικανοποιητικά την προσφερόμενη τιμή και ότι αυτή δεν επαρκεί για την υλοποίηση της συγκεκριμένης σύμβασης, της ΕΑΔΗΣΥ μη δυνάμενης να υποκαταστήσει την αναθέτουσα αρχή ως προς την άσκηση της συγκεκριμένης αρμοδιότητας (πρβλ. ΣτΕ 602/2021, ΕΑ ΣτΕ 288/2020).

32. Επειδή στον πρώτο λόγο της υπό εξέταση προσφυγής, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η προσβαλλόμενη πάσχει ακυρότητα διότι ο αναθέτων φορέας εσφαλμένως και πλημμελώς και καθ' υπέρβαση της εξουσίας του αιτήθηκε συμπληρωματικά στοιχεία από την παρεμβαίνουσα για δεύτερη φορά αντί να απορρίψει την προσφορά της, εφόσον η πρώτη πρόσκληση ήταν ρητή και προσδιόριζε επακριβώς άνευ αμφιβολιών το περιεχόμενο αιτιολόγησης που όφειλε η παρεμβαίνουσα να χορηγήσει προσκομίζοντας μάλιστα και τα αναγκαία αποδεικτικά έγγραφα και στοιχεία.

Περαιτέρω, ο αναθέτων φορέας στις απόψεις του αναφέρει ότι δεν αποκλείεται η δυνατότητα της αναθέτουσας αρχής, τηρώντας πάντα τις αρχές της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας, να ζητήσει συμπληρωματικά στοιχεία, όπου θεωρεί ότι χρειάζονται και είναι στην κρίση της Επιτροπής Διαγωνισμού να ζητήσει περαιτέρω διευκρινήσεις/συμπληρωματικά στοιχεία και μάλιστα παραπάνω από μία φορά σε συνεννόηση με τον προσφέροντα και με πρόσκλησή του, όπως στην προκειμένη περίπτωση, προκειμένου να προωθηθεί η συμμετοχή των ενδιαφερομένων οικονομικών φορέων και ο υγιής ανταγωνισμός στον σχετικό διαγωνισμό.

Εξάλλου, η παρεμβαίνουσα στην παρέμβασή της υποστηρίζει ότι, στο πλαίσιο του διαλόγου που αναπτύσσεται μεταξύ της αναθέτουσας αρχής και του υποψηφίου προκειμένου να δοθεί στον τελευταίο η δυνατότητα να αποδείξει ότι η προσφορά του δεν είναι ασυνήθιστα χαμηλή, η αναθέτουσα

Αριθμός απόφασης: 790/2022

αρχή οφείλει να μην απορρίπτει άνευ ετέρου την προσφορά, αλλά να ζητά συμπληρωματικές πληροφορίες και διευκρινίσεις ή να ερωτά σχετικώς τον προσφέροντα, εφόσον εντοπίζει ζητήματα που δημιουργούν δικαιολογημένα ερωτήματα, έχει αμφιβολίες για την ερμηνεία τους και την εφαρμογή τους στην προκειμένη διαδικασία, έχει ανάγκη περισσότερες ειδικές πληροφορίες για κάποιες πτυχές της οικονομικής προσφοράς του υποψηφίου και εν γένει δεν δύναται να καταλήξει σε βεβαία κρίση και ότι, με τις αρχικές της εξηγήσεις, ανέλυσε πλήρως και τεκμηριωμένα τα κονδύλια που περιλαμβάνει το διοικητικό κόστος της προσφοράς της και περαιτέρω προσκόμισε και έγγραφο-συμφωνία με την εταιρία ... για την παροχή υπηρεσιών ιατρού εργασίας και τεχνικού ασφαλείας, ενώ δεν προσκόμισε έτερα αποδεικτικά έγγραφα, επειδή για μεν το κόστος του ασφαλιστηρίου συμβολαίου, η επιβάρυνση για τη συγκεκριμένη σύμβαση υπολογίζεται αναλογικά και δεν προσδιορίζεται ρητά στο ασφαλιστήριο, αφετέρου δε το ποσό για «λοιπά έξοδα» αφορά τυχόν έκτακτα έξοδα, εφόσον το κόστος αναλωσίμων και συσκευών ... έχει ήδη αποσβεσθεί. Σε κάθε περίπτωση, αν και η απάντησή της επί του πρώτου ερωτήματος ήταν επαρκής και αναλυτική, με το δεύτερο έγγραφο ο αναθέτων φορέας απλώς αιτήθηκε συμπληρωματικά έγγραφα.

33. Επειδή σύμφωνα με τα στοιχεία του φακέλου, με την με αρ. πρωτ. ...-74867/13-1-2022 επιστολή της προς την παρεμβαίνουσα, ο αναθέτων φορέας της ζήτησε να τεκμηριώσει ότι το ποσό για το ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ & ΓΕΝΙΚΑ ΕΞΟΔΑ για ΔΥΟ (2) ΕΤΗ, που είχε περιλάβει στην προσφορά της είναι εύλογο, αναλύοντας ποια συγκεκριμένα κονδύλια έχει συνυπολογίσει σε αυτό και προσκομίζοντας συγκεκριμένα αποδεικτικά έγγραφα και στοιχεία. Κατόπιν της απάντησης της παρεμβαίνουσας, η οποία ισχυρίστηκε ότι με τις υφιστάμενες συμβάσεις που ήδη εκτελεί, διαθέτει ήδη τον απαιτούμενο εποπτικό μηχανισμό και ανέλυσε στη συνέχεια ποια επιμέρους ποσά έχει υπολογίσει για το διοικητικό κόστος των 299,01 ευρώ που είχε υπολογίσει και προσκόμισε και έγγραφο που αφορούσε προσφορά για παροχή Τεχνικού Ασφαλείας και Ιατρού Εργασίας για την υπό ανάθεση σύμβαση από συμβουλευτική εταιρεία, ο αναθέτων φορέας έκρινε ότι δεν ικανοποιήθηκε πλήρως το αίτημά της, αφού δεν υποβλήθηκαν όλα τα απαραίτητα αποδεικτικά έγγραφα και στοιχεία προς τεκμηρίωση της παραπάνω

Αριθμός απόφασης: 790/2022

ανάλυσης για το προσφερόμενο διοικητικό κόστος και με την υπ' αριθμ. πρωτ. ...-75077/11-02-2022 επιστολή του, της ζήτησε να υποβάλει τα απαραίτητα αποδεικτικά έγγραφα και στοιχεία προς τεκμηρίωση της ανάλυσής της, αναφέροντας ενδεικτικά μεν αλλά ρητώς τη βεβαίωση κόστους πιστοληπτικής ικανότητας και εγγυητικής επιστολής, το ασφαλιστήριο συμβόλαιο αστικής ευθύνης έναντι τρίτων, τα τιμολόγια της ... και συνδέσεων κινητής τηλεφωνίας και τα τιμολόγια αγοράς αναλωσίμων. Στο αίτημα αυτό η παρεμβαίνουσα ανταποκρίθηκε με την υποβολή των ως άνω εγγράφων, τα οποία ο αναθέτων φορέας έκρινε επαρκή.

34. Επειδή, σύμφωνα με τα ως άνω διαλαμβανόμενα, στους όρους της Διακήρυξης απαιτείται οι συμμετέχοντες να περιλαμβάνουν στην οικονομική τους προσφορά, μεταξύ άλλων, εύλογο διοικητικό κόστος, χωρίς ωστόσο, να υπάρχει συγκεκριμένη αναφορά των επιμέρους στοιχείων που το αφορούν ούτε συγκεκριμένο ποσοστό αυτού επί της οικονομικής προσφοράς. Εν προκειμένω, ο αναθέτων φορέας με την πρώτη πρόσκλησή του στην παρεμβαίνουσα αιτήθηκε διευκρινίσεις, ως ακριβώς έπραξε και για τους λοιπούς συμμετέχοντες, σχετικά με τα ποσά που έχει συμπεριλάβει στον υπολογισμό του ώστε να τεκμηριώσει το εύλογο του υπολογισθέντος ποσού καθώς και να προσκομίσει αποδεικτικά έγγραφα και στοιχεία, χωρίς ωστόσο να διευκρινίζει ποια ακριβώς έγγραφα και αποδεικτικά στοιχεία πρέπει να προσκομισθούν ή αν είναι απαραίτητο να προσκομισθούν έγγραφα για κάθε επιμέρους κονδύλι από αυτά που συμπεριέλαβε η παρεμβαίνουσα στην οικονομική της προσφορά. Περαιτέρω, ως βασίμως υποστηρίζουν τόσο ο αναθέτων φορέας όσο και η παρεμβαίνουσα, το ισχύον θεσμικό πλαίσιο δεν απαγορεύει στην αναθέτουσα αρχή να αιτηθεί συμπληρωματικά στοιχεία για τη δικαιολόγηση μιας ασυνήθιστα χαμηλής οικονομικής προσφοράς, ιδίως όταν επανέρχεται με συγκεκριμένα στοιχεία με βάση τα οποία θα λάβει μια επαρκώς αιτιολογημένη απόφαση ως προς το εάν η προς αξιολόγηση προσφορά είναι ασυνήθιστα χαμηλή και προς διασφάλιση πραγματικού ανταγωνισμού μεταξύ των υποψηφίων αναδόχων. Επομένως, αβασίμως υποστηρίζει η προσφεύγουσα ότι υπερέβη τα ακραία όρια της διακριτικής του ευχέρειας ο αναθέτων φορέας με το να αιτηθεί για δεύτερη φορά στοιχεία από την παρεμβαίνουσα ιδίως διότι τη δεύτερη φορά επανήλθε ζητώντας

Αριθμός απόφασης: 790/2022

συγκεκριμένα έγγραφα επί των κονδυλίων που ανέλυσε η παρεμβαίνουσα με την πρώτη απάντησή της. Συνακόλουθα, ο πρώτος λόγος της προσφυγής πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

35. Επειδή στον δεύτερο λόγο της υπό εξέταση προσφυγής, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η προσφορά της παρεμβαίνουσας έπρεπε να έχει απορριφθεί, σε κάθε περίπτωση, διότι το δηλωθέν από την παρεμβαίνουσα ποσό αναφορικά με το διοικητικό κόστος και γενικών εξόδων δεν είναι εύλογο. Προς επίρρωση των ισχυρισμών της, η προσφεύγουσα προβάλλει ουσιώδεις ισχυρισμούς προκειμένου να αποδείξει ότι το ποσό των 20,286 ευρώ για λοιπά έξοδα συμπεριλαμβανομένου κόστους διοίκησης, επόπτευσης, απόσβεσης αναλωσίμων κινητών, συσκευών ... και λοιπών λειτουργικών εξόδων που θα απαιτηθούν καθώς και το ποσό των 30,00 ευρώ για το κόστος εγγυητικής επιστολή από το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων που δήλωσε η παρεμβαίνουσα δεν επαρκούν, ενώ υποστηρίζει ότι η παρεμβαίνουσα ουδέν αναφέρει περί του απαιτούμενου κόστους εγγυητικής επιστολής συμμετοχής.

Περαιτέρω, ο αναθέτων φορέας στις απόψεις του αναφέρει ότι το ποσό των 299,01 ευρώ που δήλωσε η παρεμβαίνουσα ως διοικητικό κόστος είναι υψηλότερο από αυτό που δήλωσαν έτεροι συμμετέχοντες, 'ότι το ποσό των 30 ευρώ αντιστοιχεί στο 0,5% του ποσού της εγγύησης καλής εκτέλεσης και ότι το ποσό της προμήθειας του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων των 50 ευρώ είναι το ανώτατο και όχι το ελάχιστο, ως εσφαλμένως υποστηρίζει η προσφεύγουσα καθώς και ότι η παρεμβαίνουσα αιτιολόγησε επαρκώς το δηλωθέν ποσό.

Εξάλλου, η παρεμβαίνουσα στην παρέμβασή της υποστηρίζει ότι από τα αποδεικτικά στοιχεία που προσκόμισε αποδεικνύεται πέραν πάσης αμφιβολίας ότι το διοικητικό κόστος που υπολόγισε υπερκαλύπτει τα αναγκαία διοικητικά κόστη για την κάλυψη των αναγκών της σύμβασης και ότι νομίμως ο αναθέτων φορέας τα έκρινε επαρκή καθώς και ότι οι αιτιάσεις της προσφεύγουσας είναι προδήλως αόριστες και, σε κάθε περίπτωση, αβάσιμες.

36. Επειδή σύμφωνα με την επίμαχη Διακήρυξη, στο άρθρο 7.3 προβλέπεται ότι η εγγύηση καλής εκτέλεσης ανέρχεται σε 5% επί της αξίας

Αριθμός απόφασης: 790/2022

της Σύμβασης περιλαμβανομένου του προβλεπόμενου ποσού για έκτακτη ανάγκη, εκτός Φ.Π.Α., για τη διάρκεια των (3) τριών ετών (συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος προαίρεσης για παράταση της σύμβασης για ένα επιπλέον έτος), ενώ στο άρθρο 13.3 προβλέπεται ότι οι διαγωνιζόμενοι οφείλουν να δηλώσουν στην οικονομική προσφορά τους, επί ποινή αποκλεισμού, τα στοιχεία του άρθρου 68 του ν. 3863/2010, στα οποία περιλαμβάνονται μεταξύ άλλων εύλογο ποσοστό διοικητικού κόστους παροχής των υπηρεσιών τους, στο οποίο περιλαμβάνεται και κάθε τακτική ή έκτακτη δαπάνη που έχει χαρακτήρα εφάπαξ καταβολής και δεν επιβαρύνει ποσοστιαία την εργατική αμοιβή και το οποίο σημειώνεται ξεχωριστά στην οικονομική προσφορά και διακρίνεται από τα λοιπά κόστη.

37. Επειδή, σύμφωνα με τα στοιχεία του φακέλου, η παρεμβαίνουσα υπέβαλε όλα τα αποδεικτικά έγγραφα που αιτήθηκε ο αναθέτων φορέας ως έχει αναλυθεί ανωτέρω, τα οποία ο αναθέτων φορέας έκρινε ως επαρκή, κατά διακριτική του ευχέρεια η οποία ελέγχεται ως προς τα ακραία όριά της.

38. Επειδή, σύμφωνα με τα ως άνω αναλυθέντα, βασίμως υποστηρίζει ο αναθέτων φορέας ότι το ποσό των 30 ευρώ της προμήθειας του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων στο διοικητικό κόστος στην προσφορά της παρεμβαίνουσας είναι ακριβές καθώς αντιστοιχεί στο 0,5% του ποσού της εγγύησης καλής εκτέλεσης (ήτοι του 5% της αξίας της σύμβασης συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος προαίρεσης, ήτοι 6.000 ευρώ) της εν λόγω προμήθειας και ότι το ποσό των 50 ευρώ που αναφέρει η προσφεύγουσα είναι το ανώτατο και όχι το ελάχιστο. Περαιτέρω, ο αναθέτων φορέας δεν αντικρούει τους ουσιώδεις ισχυρισμούς της προσφεύγουσας ειδικώς σχετικά με την επάρκεια του ποσού των 20,286 ευρώ στην ανάλυση του διοικητικού κόστους στην προσφορά της παρεμβαίνουσας, αν και, ως γίνεται νομολογιακώς δεκτό, σε αυτήν την περίπτωση ανακύπτει υποχρέωση του να αιτιολογήσει την απόφασή του πλήρως, ειδικώς και σαφώς (ΔεφΘεσ/κης 167/2019). Επομένως, δοθέντος ότι ο αναθέτων φορέας με τις απόψεις του παρέλειψε να απαντήσει ειδικώς και επαρκώς στους ισχυρισμούς της προσφεύγουσας, η κρίση ότι η προσφορά της παρεμβαίνουσας δεν είναι ασυνήθιστα χαμηλή είναι ανατιολογήτη και διαμορφώθηκε κατά κακή χρήση της διακριτικής του ευχέρειας. Ως δε έχει

Αριθμός απόφασης: 790/2022

κριθεί (ΣτΕ 54/2018), η ΕΑΔΗΣΥ σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να υποκαταστήσει τον αναθέτοντα φορέα και να ασκήσει η ίδια το πρώτον την αρμοδιότητα του σχετικά με την κρίση περί του ασυνήθιστα χαμηλού χαρακτήρα της επίμαχης προσφοράς (πρβλ. ΔΕφΧανίων 28/2021, ΑΕΠΠ 435/2021, σκ. 64). Ως εκ τούτου, ο δεύτερος λόγος της προσφυγής πρέπει να γίνει εν μέρει δεκτός ως βάσιμος προκειμένου η υπόθεση να αναπεμφθεί στον αναθέτοντα φορέα, ώστε να ασκήσει αυτή την αρμοδιότητά του, σύμφωνα με τον νόμο και τη Διακήρυξη.

38.Επειδή γίνεται δεκτή εν συνόλω η εισήγηση.

39. Επειδή, κατόπιν των ανωτέρω, η προδικαστική προσφυγή πρέπει να γίνει δεκτή.

40. Επειδή η παρέμβαση πρέπει να απορριφθεί.

41. Επειδή, ύστερα από τα εκτεθέντα στην προηγούμενη σκέψη, πρέπει να επιστραφεί το παράβολο που κατέθεσε η προσφεύγουσα (άρθρα 363 παρ.5 του ν.4412/2016 και 5 του ΠΔ 39/2017).

Για τους λόγους αυτούς

Δέχεται την προδικαστική προσφυγή.

Απορρίπτει την παρέμβαση.

Ακυρώνει την υπ' αριθμ. 1636(α)/10-3-2022 απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου του αναθέτοντος φορέα, κατά τα αναφερόμενα στο σκεπτικό.

Ορίζει την επιστροφή του παραβόλου στην προσφεύγουσα ποσού εξακοσίων (600) ευρώ.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στις 6 Μαΐου 2022 και εκδόθηκε στις 26 Μαΐου 2022 στον Άγιο Ιωάννη Ρέντη.

Η Πρόεδρος
ΑΘΗΝΑ ΜΠΟΥΖΙΟΥΡΗ

Η Γραμματέας
ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ ΚΑΛΑΝΤΖΗ